

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 1 2024

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 1 mars 2024

Årgång 90

ISSN 0015-4431

Förbundets Högste Beskyddare:

Amiral H.M. Carl XVI Gustaf

Rikshedersordförande:

Konteramiral Ewa Skoog Haslum, Marinchef

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Ingmar Elofsson – ingmar.elfsson@flottansman.se

Tel: 076-800 1600

Blåportshöjden 2E, 371 56 KARLSKRONA

GRAFISK FORMGIVARE:

Thomas Engevall – thomas.engevall@flottansman.se

Tel: 070-588 7589

Junibacken 9, 135 54 TYRESÖ

TRYCKERI: Åtta45, Järfälla

PRENUMERATION:

Kontakta kansliet. Kostnad 200 kronor/år. 4 nummer.

Kostnad lösnummer 60 kronor.

INFORMATION OCH ANNONSANSVARIG:

Bo Schagerberg, 070-521 44 39

bo.sch@bredband.net

ANNONSER:

Kontakta Anne-Louise Fröding, 054-86 06 83, 070-522 14 73

Epost: annelouise.froding@gmail.com

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm

Tel: 076-7786870

Öppet tisdagar 09-16

Internet: www.flottansman.se

Adress e-post: riksforbundet@flottansman.se

PLUSGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4

Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordförande: Konteramiral Thomas Engevall

Tel: 070-588 75 89

Vice ordförande: Örlogskapten Göran Löfgren

Tel: 070-495 80 14

Förbundssekreterare:

Krister Hansén tel 070-381 03 12

kristerh@flottansman.se

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell

Tel kansliet: 076-778 68 70 Tel hem: 070-774 31 83

lennartbresell8@gmail.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)

PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 070-20 30 743

Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Innehållsförteckning

Ledare	3
Redaktören har ordet.....	4
Kriget mot Ukraina – Rysslands utmaning av den europeiska säkerhetsordningen.....	6
4.sjöstridsflottiljen.....	9
Sjöstridsskolan	10
Specialistofficersexamen.....	12
Vad några gamla bilder kan berätta.....	14
Älvsborgs amfibieregemente – sista utposten på Sveriges långa kust	17
Marindagen 3 augusti 2024.....	20
Krigsseglardagen.....	22
Röjdykarkonst	24
Med Egon i Österled	26
Isbrytarnas kamp mot is och kyla vintern 98-99	28
25 år senare	30
Rikssårmötet 2024	31
Känner fisk smärta?.....	35
Utkiken rapporterar.....	36
Sjöfartsverket beställer nya isbrytare.....	38
Utveckling av marinens sjörliga logistik	40
Tidskriftsfonden – fortsatt upprop	41
Flottans Män i Jönköping på Karlskronabesök	42
Komplettering Flottans Män Kalmarsund 20 år....	43
Mycket bra resultat för tidskriftsfonden!	44
Bokrecensioner	46
Lokalföreningarna informerar.....	47
Namnet "Flottans Män" igår – idag – i morgon	58
Vi hyllar	60
Nya medlemmar.....	61
Avlidna kamrater.....	62
Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar	63

Omslagsbild: Flottans Mäns utmärkelse för bästa idrottsprestation vid specialistofficersexamen vid Sjöstridsskolan i Karlskrona utdelas till Emma Larsson (3.sjöstridsflottiljen) och Fabian De Wachter (Stockholms amfibieergemente) av Flottans Mäns ordförande i Karlskrona Lars Sager. I bakgrunden till vänster major Johan Melin chef för Kadettkompaniet och till höger chefen för Sjöstridsskolan kommendör Erik Öhrn. Foto Michaela Linge/Försvarmakten.

Baksidan: Visbykorvett i bergtunnel.

Foto: Försvarmakten 2013

En bra förening reder sig själv - eller?

När denna ledare skrivs är det dagen före det 100:e Vasaloppet som i traditionell stil kommer att avnjutas på TV:n i morgon. Trots att jag växt upp i Falun i Dalarna (där det f.ö. inte finns någon lokalförening av Flottans Män vilket ju är en allvarlig brist) har nio mil på skidor aldrig lockat så värst mycket. En av mina kurskamrater från Kungl. Sjökrigsskolan åkte på tidigt 1980-tal som kadett i en blå kommissoverall kompletterad med en utlagd blåkrage, kom sist och blev intervjuad i TV. På frågan hur mycket han hade tränat innan svarade han ”- tio mil, och nu har jag tränat nio till!”

Inom en eller möjligen två veckor kommer vi som land att vara en fullvärdig medlem i Nato. Där har vi nu tränat ordentligt i knappa två år sedan den svenska ansökan skickades in. I förra numret beskrev vår militära representant till Nato, viceamiral Jonas Haggren, arbetet tillsammans med alliansen. Jag vet att han med stor tillförsikt ser fram emot att själv vara en fullvärdig medlem i de olika sammanhang han kommer att uppträda.

Att Nato-inträdet kommer att påverka Försvarmakten i allmänhet och marinen i synnerhet är tämligen givet, men exakt hur återstår att se och forma för vår egen del. En del i den processen skedde i veckan som gick när ÖB undertecknade det så kallade budgetunderlaget för 2025. Underlaget utgör Försvarmaktens förslag till genomförandeplan av det råd som ÖB lämnade in i höstas. Det är ett viktigt underlag inte bara för regeringen utan även för sittande försvarsberedning under sin ordförande Hans Wallmark. De öppna delarna av underlaget kommer säkert att finnas på Försvarmaktens hemsida www.mil.se när detta nummer landar i era brevlådor. Läs det gärna!

En slutsats man kan dra är att det, trots att Försvarmakten tillförs pengar och att ekonomin når 2 % av BNP inom ett par år, det fortsatt är ”ont om pengar” inom samtliga områden. Inte minst gäller detta marinen vars andel av den totala budgeten i procent räknat sjunker, även om marinens ekonomi i kronor och ören går upp. Här krävs en fortsatt bred argumentation och agerande från alla som inser betydelsen av en stark marin även framöver. Vi behöver få till en justering av prioriteringarna för Försvarmakten men också få politiken att inse att 2 % av BNP inte är tillräckligt. Det räcker inte för att snabbt återta alla de neddragningar som skett de senaste decennierna i nödvändig omfattning. När jag började i Försvarmakten 1979 utgjorde Försvarsanslaget 3 % av BNP. Därtill hade vi ett civilförsvar som var värt namnet. Dit måste vi komma tillbaka och man kan lätt inse att vi har inte tiden på vår sida när man vänder kikaren österut.

För Flottans Män och alla de kamratföreningar som samlats under SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) hatt innebär också 2024 en tid

av osäkerhet, inte minst en ekonomisk sådan. Förutom att vara en paraplyorganisation har SMKR till ändamål att stödja Försvarmakten med försvarsupplysning samt traditionsvård och bidra till utvecklingen av den militära kamratföreningsverksamheten i Sverige. Det som skett är att Försvarmakten sagt upp det avtal med SMKR som formellt reglerat verksamheten. Skälen bakom uppsägningen har jag förstått vara formella och ta fasta på tolkningen av skrivningar som finns i det så kallade ”Regelringsbrevet” (regeringens årliga uppdrag till Försvarmakten). Effekten av detta är att det därför inte bedöms möjligt för Försvarmakten att ge bidrag till SMKR. Jag vet att fortsatta diskussioner pågår och vi stöttar SMKR i dessa men vad utfallet blir återstår att se. Den mer direkta konsekvensen för Flottans Män är att vi kan tappa bidraget på 55 000 kronor till vår tidskrift som Försvarmakten givit via SMKR under många år.

I samma regleringsbrev har dock öppnats en möjlig ny väg visavi Försvarmakten för att erhålla stöd om man är en organisation som ”informerar och ökar kunskapen om totalförsvaret och Sveriges anslutning till Nato.” Om det kan fungera för oss återstår att se.

Tidskriftsfonden och annonser blir i sammanhanget än viktigare för oss för att kunna hålla kvalitet och omfång intakt. Det är därför mycket glädjande att uppdraget till tidningsfonden under 2023 givit ett såpass bra resultat. Men, vi måste ju bygga fonden långsiktigt och då kan vi inte använda alla pengarna till löpande utgifter för tidskriften – då blir det ju inte mycket till fond.

Jag uppmanar också alla att komma och delta på det kommande Riksårsmötet i maj. Det finns mycket att diskutera och prata om utöver de rent sociala kontakterna.

Jag vill främst lyfta fram frågan om rekrytering och attraktion av nya medlemmar, diskussionen om vårt namn som jag menar vi behöver byta för att överleva – se mitt svar på den insändare som vi fått av medlemmen Michael Larm (se sidorna 58-59 med såväl insändare som svar), ekonomifrågorna samt också behovet av en viss justering av våra stadgar som behöver fräschas upp något.

Väl mött ombord i maj!

*Thomas
Engvall*

Redaktören har ordet

Nytt år, nya drömmar, nya utmaningar och nya möjligheter väntar. Det är en vanlig devis lite varstans även om vi nu kommit in en bit på det nya året. När det gäller vår tidskrift så vill jag först tacka för all den fina respons vi fick förra året och inte minst för alla bidrag, tips och idéer som kan tänkas finnas under kommande år. Vi kommer att hålla oss till de möjligheter vi har att göra en bra och efterfrågad tidskrift och visst kan det vara en utmaning att hitta en balans att skildra dåtid, samtid och framtid.

I detta nummer har vi inget speciellt tema utan vi har koncentrerat oss på att få med många av våra medlemmars bidrag vilka vi efterlyst och gärna tar emot. Har du något minne, gärna bild som du vill förmedla och som har koppling till flottan och marinen är du mer än välkommen. Om ni har mycket att berätta från er lokalförening är det enklare att vi gör ett separat reportage och därmed ett kortare föreningsreferat.

Under det kommande året är det många intressanta händelser som kommer att påverka oss och inte minst inom försvaret vilket vi kommer att rapportera om. Natoanslutningen, som förhoppnings är klar då du läser dessa rader. Hur det kommer att påverka oss är en fråga vi ställt oss tidigare och funderat kring men hoppas att vi kan räta ut en del frågetecken i kommande nummer. Det genomförs olika arrangemang i Försvarsmakten under året och den 3 augusti är det åter dags för Marindagen i Karlskrona. En "Call-up" finns längre fram och i nummer 2, strax före midsommar, kommer ett detaljerat program att finnas. En annan stor begivenhet är Flygvapnets huvudflygdag som i år genomförs på F 17 som även firar sitt 80-årsjubileum.

Under året genomförs flera större övningar med marinen som deltagare och under första halvåret är det Nordic Respons 2024, Marinövning Vår 24, Open Spirit, BALTOPS och Swenex. Som ni förstår finns det mycket att ta del av och omfånget på en del övningar är med dagens mått mätt stora.

Flottans Män har vid tiden för utgivningen genomfört det framåttutande symposiet om Kommande ytstridsfartyg i Östersjöområdet. Inte bara Sveriges utan även Finlands och Tysklands framtida ytstridsfartyg innefattas. I samband med detta genomförs även en lokalföreningskonferens där flera aktuella frågor är på dagordningen. Den 5 till 7 maj genomförs Riksårsmötet under färjeresa till Tallinn och program, anmälningsformulär och annan information finner du på mittuppslaget.

Försvarsmakten har genom åren bidragit till kamratföreningarnas verksamhet genom ekonomiskt stöd i form av likvida medel. Det har nu lagts fast att det inte är tillåtet för Försvarsmakten att ge detta bidrag till ideella föreningar vilket medför ett avsevärt bortfall för bland annat Flottans Män, dess föreningar och indirekt

för vår tidskrift. I skrivande stund analyserar vi konsekvenserna av beslutet och vilka åtgärder som erfordras. En av dessa kan bli att vi måste minska antalet sidor i tidskriften. Vi är idag i princip den enda marina tidskriften med relativt stor upplaga och en bred spridning och har därmed en viktig uppgift. Vår förhoppning är att Försvarsmakten inser vår betydelse avseende bland annat försvarsinformation, veteranverksamhet och folklig förankring och härmed kan ompröva sitt beslut.

Ingmar Elofsson

Ps. du når mig på: Ingmar.Elofsson@flottansman.se
Tfn: 076-800 1600

Utgivning och manusstopp för tidskriften är fasta tider året runt och den 10:e för lokalförening och den 15:e för övriga enligt följande:

Nr 1 manusstopp 10 respektive 15 februari, utgivning mitten av mars.

Nr 2 manusstopp 10 respektive 15 maj, utgivning mitten av juni.

Nr 3 manusstopp 10 respektive 15 augusti, utgivning mitten av september.

Nr 4 manusstopp 10 respektive 15 november, utgivning mitten av december.

Koll på läge och stadig kurs och fart är viktigt på sjön men också i mediahavet. Redakören föregår med gott exempel och tar stöd av yngre krafter i sin navigation.

En del av naturens tystnad

Våra banbrytande innovationer är en del av försvarets förmåga att inte synas eller höras – när det verkligen behövs

SAAB

| En del av Sverige

saab.com/endelav

Kriget mot Ukraina – Rysslands utmaning av den europeiska säkerhetsordningen

En engagerad och uppskattad föreläsare och numera mycket välkänd för en bred publik.

Den 14 november fylldes Örlogshemmets konferensavdelning till brädden när överstelöjtnant Joakim Paasikivi från Försvarshögskolan gästade föreningen och delgav oss sin syn på bakgrunden till det ryska övergreppet på Ukraina och vilka följder denna aggression fått.

Kvällens tema var inte att i första hand att beskriva krigsutvecklingen, utan att behandla de historiska och politiska skeenden som lett fram till dagens situation. Föredragshållaren menade att Ryssland fastnat i en förljungen världsbild där landet sedan historisk tid befinner sig i universums centrum. Det som började som medeltidens Moskvarike har successivt lagt under sig sina

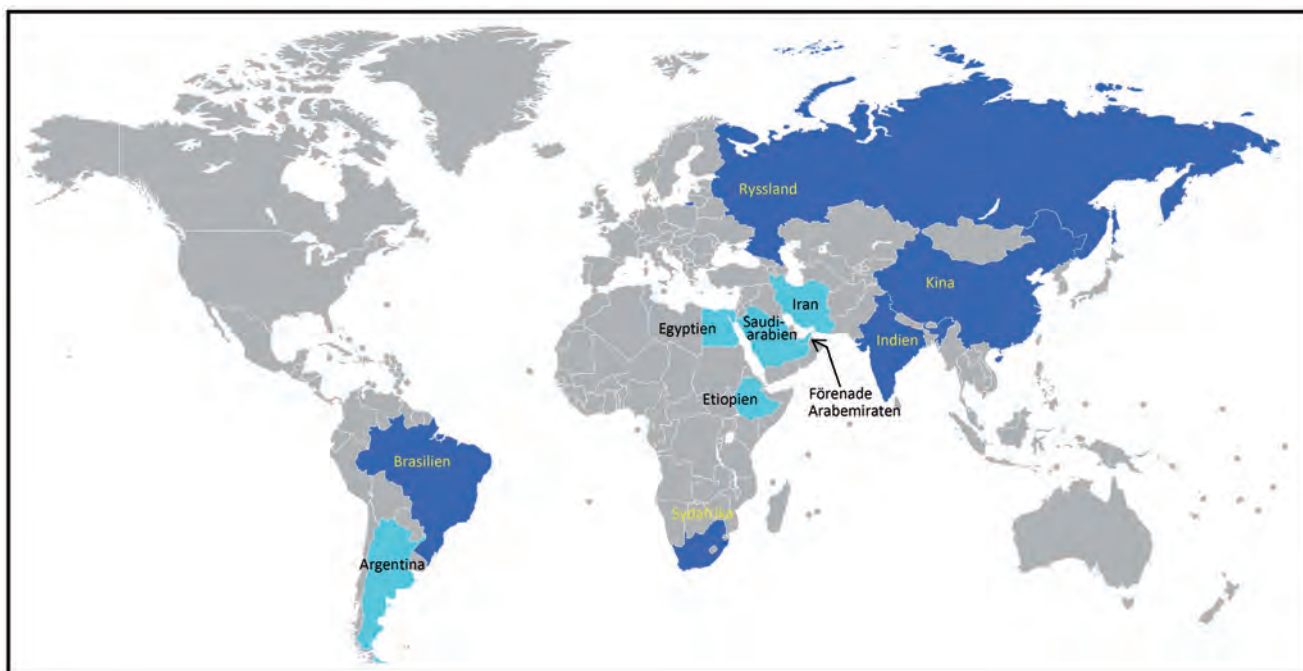
grannländer men har aldrig betraktat sig som kolonisatörer. England, Frankrike och Spanien är enligt ryskt synsätt kolonisatörer eftersom de färdades över havet för att lägga under sig nya områden, men Ryssland flyttade bara fram sina landgränser, vilket har varit ett legitimt sätt att hålla fienden på avstånd.

Sovjetunionens upplösning blev ett trauma för många ryssar och inte minst Putin betraktar detta som den ryska historiens största katastrof. Putin plockar valda delar ur Rysslands historia och sätter samman dessa delar till ett drömland som geografiskt ska sammanfalla med det upplösta Sovjetunionen. Att de baltiska länderna och Ukraina har uppstått som nya nationalstater kan inte accepteras och än mindre att de tagits upp – eller är på väg att tas upp – i EU och Nato. Därför krävde man februari 2022 att de länder som anslutit sig till Nato efter Sovjetunionens upplösning skulle lämna organisationen och Finland och Sverige förbjöds att ansluta sig till Nato.

Från rysk sida accepterar man inte en bipolär värld där de inte själva är en av polerna. Då är en multipolär värld smakligare eftersom också Ryssland i en sådan värld skulle bli en spelare. Därför lägger de stor energi på att koppla upp sig mot länder i Asien, Afrika och Sydamerika för att tillsammans med dessa bilda en motpol mot Västs hegemoni. Detta gör man bland annat Inom ramen för Brics, en sammanslutning bestående av Kina, Ryssland, Brasilien, Sydafrika och Indien. Problemet är att dessa länder har samarbetssvårigheter sig emellan och egna mål. Talet om en gemensam Brics-valuta har avfärdats och ekonomiskt står de långt från varandra och från Väst. De har således inte så mycket gemensamt. Ryssland må vara världens till ytan största land, men har en ekonomi som motsvarar Italiens. Ryssland kan inte dominera på grund av sin storlek, de har inte ett överlägset politiskt system som lockar människor i andra länder, industriproduktionen är omodern och det är svårt att sälja ryska industriprodukter utanför landet. Det är kort och gott en råvaruekonomi bunden till olja, gas och spannmål. Hur ska man då markera för att få respekt? Jo, de är en kärnvapenmakt och Putin drar sig inte för att då och då påminna om detta. Samtidigt vet han att han inte kan använda dessa utan att få dubbelt tillbaka.

För Ryssland är säkerhet ett nollsummespel där andras säkerhet inte får inkräkta på Rysslands och man förstår inte att Natoländerna bygger säkerhet tillsammans som ett skydd mot angrepp och att det inte finns någon avsikt att använda sina vapen offensivt för att angripa andra länder.

Kom då det ryska agerandet som en överraskning? Nej, inte alls. Vi hörde de ryska ledarnas uttalanden,

Över 20 nya länder har visat intresse för att ansluta sig till den ekonomiska samarbetsorganisationen Brics. Nu har sex av länderna fått en inbjudan att bli medlemmar. Bland de länder som har visat intresse för att ansluta till Brics finns Iran, Saudiarabien, Förenade Arabemiraten, Argentina, Egypten och Etiopien.

men trodde inte att de menade allvar. Ryssarna kunde därför flytta fram sina positioner utan att Väst reagerade. Så kom angreppet mot Georgien den 8 augusti 2008. Att slå den georgiska armén var lätt och Väst reagerade inte. Den ryska krigsmakten reformerades för att bli "smalare men vassare". Värnplikten skars ner från två till ett år och nyutvecklad militär materiel började tillföras förbanden. Nu skulle man efter USA bli världens näst bästa krigsmakt. 2014 intogs Krimhalvön av "gröna män" iförda uniformer som saknade nationalitetsbeteckningar. Moskva förnekade att det skulle röra sig om ryska trupper och hävdade att det rörde sig om separatister som ville att området skulle vara en del av Ryssland i stället för Ukraina. Annekteringen möttes av lama protester från Väst och Putin uppfattade att han var på rätt väg. I Sverige började vi yrvaket omrikta vårt försvar från insatser i utlandet till att försvara vårt eget land, men att vi skulle ansluta oss till Nato fanns inte med på kartan.

När man i Moskva 2021 kommer fram till att Ukraina utgör ett hot mot Ryssland och dess styrelseskick, inte militärt, men politiskt, eftersom demokrati skulle kunna spilla över på Ryssland, började man planera för ett maktövertagande i Ukraina. Det naturliga var då att man tittade bakåt och kunde konstatera att såväl Ungern 1956 som Tjeckoslovakien 1968 hade gått bra att knäcka. Ukraina betraktades som svagt med nationella motsättningar och hög korruption. Ett maktövertagande skulle gå fort och trupperna som rullade över gränsen hade paraduniformer med sig och trodde att de skulle tas emot av människor med blommor i händerna. Uppdraget att invadera Ukraina gick till den federala säkerhetstjänsten, FSB, och inte till armén. Det var FSB som

ansvarade för den inre säkerheten och i detta avseende betraktade man Ukraina som en del av Ryssland och hade därför mycket personal kvar i landet sedan sovjettiden. Det skulle ju gå bra och generalstaben besvärades inte mer än nödvändigt. Det var planering för vackert väder. Fallskärmsjägare skulle landsättas utanför Kiev och eliminera president Zelinski och därefter skulle landet ligga öppet. Ukrainarnas reaktioner förvånade dock ryssarna. De mötte en försvarsvilja som de inte hade räknat med och en president som inte smet ut bakvägen. I stället ställde han sig i spetsen och blev ett föredöme för sitt folk. När Vita huset erbjöd honom transport ut ur landet svarade han att inte behövde en flygbiljett utan ammunition. Situation stod och vägde men med lite tur kunde ukrainarna bemästra situationen och stoppa den ryska framryckningen.

När den ursprungliga planen att ta Ukraina misslyckades övergick ryssarna till en taktik de använt i Tjetjenien och i Syrien. Att bomba och orsaka massförstörelse med hjälp av artilleri för att på detta sätt försöka kuva befolkningen. Från rysk sida är det ett totalt krig utan hänsyn till civila offer och civila mål. Som mest tog Ryssland 17 procent av Ukrainas yta, vilket i Sverige ungefär motsvaras av området mellan Öresund och upp till Norrköping. Under vår- och sommaroffensiven har Ukraina återtagit ca 8 procent av detta territorium. Därefter har det övergått i ett utnötningskrig där fronten rör sig mycket lite. Målet för båda sidor är att försöka döda så många motståndare som möjligt, men Ryssland är okänsligt för förluster. Nu står vi inför vintern och då kommer ryssarna att kraftsamla på att slå ut el och värme för civilbefolkningen. Ukrainarna har dock blivit duktiga på att reparera söndersprängd

infrastruktur och att till exempel placera transformatorstationer i bombskydd.

Ukrainas motoffensiv har hindrats av sprängningen av kraftverksdammen i Kachovka den 6 juni samt av omfattande ryska mineringar och stridsvagnshinder. Man har dock gjort lyckade anfall mot den ryska Svarta Havsflottan och slagit ut robotkryssaren *Moskva* samt flera mindre örlogsfartyg. Örlogsbasen i Sevastopol har också utsatts för ukrainska angrepp som bland annat skadat en Kiloubåt så svårt att den inte kan repareras på plats utan måste bogseras till Kronstadt. Den för Ryssland viktiga Kertjbron har angripits och delvis förstörts, liksom rysk radar. För att undvika ukrainsk eld har Ryssland dragit bort Svarta Havsflottan från sin bas på Krim och de rör sig inte i vattnen utanför Ukraina för att undvika beskjutning. Detta förhindrar dock inte den ryska flottan från att avfira missiler mot mål i Ukraina. Att Ryssland saknar sjömilitär kontroll utanför den ukrainska kusten underlättar den ukrainska spannmåls-exporten som i viss mån fortfarande kan upprätthållas.

Ukraina förfogar över missiler med 16 mils räckvidd. För att kunna nå Krimhalvön behöver de dock missiler med 30 mils räckvidd. Då skulle de ryska installationerna på Krim kunna slås ut.

Hur kommer det sig att den ryska armén inte har nått några större framgångar? Föredragshållaren anser att det beror på att ryssarna fortfarande baserar sitt tänkande på det kalla krigets taktik. Vid ett krig i Europa skulle sovjetiska kärnvapen svepa rent framför de trupper med tusentals stridsfordon och soldater som skulle följa. Att stridsvagnarna hade dålig kvalitet gjorde inte något eftersom de var att betrakta som engångsprodukter som kunde lämnas på slagfältet. Samma sak gällde för soldaterna som också betraktades som förbrukningsvaror som hela tiden skulle ersättas bakifrån. Strikt orderdisciplin gällde. Order kom uppifrån och kunde inte ifrågasättas. Att låta officerare längre ner i hierarkin fatta egna beslut skulle leda till kaos. Detta var också utgångspunkten för den ukrainska armén efter att landet blivit fritt. Ockupationen av Krimhalvön ledde dock till ett nytänkande. Med hjälp från Väst utbildades specialförband som försågs med moderna ledningssystem. Det ukrainska försvaret arbetar, till skillnad mot det ryska, med uppdragstaktik. Truppen i fält har ett uppdrag och löser det på plats utan inblandning från högsta ort. De ryska soldaterna är lika rädda för sina officerare som för motståndaren. Den ukrainske soldaten har tillit sina befäl och till den högsta ledningen där president Zelinski besöker skyttegravar och förband och visar att han står i spetsen och inte ger upp.

Putin välkomnar kriget i Gaza eftersom det leder bort uppmärksamheten från hans eget krig. Ju mer problematiskt det är i omvärlden desto mer gynnas Ryssland. Det är därför viktigt att Väst håller ut och inte

Stockholmsföreningens ordförande Örjan Sterner framför åhörarnas tack till föredragshållaren.

glömmer Ukrainas behov av stöd. Om vi tycker att även små länder ska få ha en egen politik finns det inte något alternativ till att stödja Ukraina.

Föredraget var mycket uppskattat och kompletterades också genom frågor från åhörarna. Vår ordförande, Örjan Sterner, tackade å allas våra vägnar och överlämnade sedvanlig gåva till Joakim Paasikivi.

(Läget i Ukraina har sedan mitten av november varit i stort sett fryst vad avser landkriget. Till sjöss har dock Ukraina den 31 januari haft en framgång i att med hjälp av en svärm drönare sänka korvetten *Ivanovets* av Tarentul-II klass. Red anm.)

Text och foto: Krister Hansén

Svenska och ukrainska flaggor vajade på Stumholmen på årsdagen efter det ryska anfallet på Ukraina.

4.sjöstridsflottiljen

Genom is och vatten

Med glädje läser jag viceamiral Dick Börjessons (ret) text och bild i Flottans Män #4 2023. YSB som blev Styrösöserien var mycket lyckad och ett synnerligen kostnadseffektivt nybygge. Av olika anledningar, bl.a. avvecklingshysteri, blev serien kortlivad då två av fyra fartyg 2004-2005 moderniserades till röjdykarfartyg typ Spårö. Röjdykarfartygen HMS *Spårö* och *Sturkö* är tack vare ”kvalitetsbygget” nu under modernisering igen då de genomgår livstidsförlängning. Det är med hög förväntan vi ser fram emot leverans av de ”nya” röjdykarfartygen under kommande år 2024-2025. Förhoppningen är att HMS *Styrösö*, som fortfarande är i marinens ägo, kan driftsättas och tilldelas röjdykardivisionen i Skredsvik syftande till tillväxt och återtagande av utbildningsresurser vid divisionen. Som bonus skulle det innebära att vi återtar något av flottans Bohusanknytning. I ett nutida perspektiv och i min roll som en av två sjögående styrkechefer ser jag mycket positivt på att öka närvaron och marin förmåga på västkusten. Inte minst för att skapa nödvändig situationsuppfattning under ytan i prioriterade leder, exempelvis i hamnområdet till Göteborg och Preemraff i Brofjorden.

I hemmavattnen Hårsfjärden och Mysingen har början på året varit bra och relativt mycket is. Fartygen och divisionerna genomför planerade och uppkomna operationer enligt rutin, samt förbereder personal och materiel för marinövning *Vår på västkusten*, *Nordic Response* i Norge, *Open Sprit* i Estland, värnpliktsutbildning och *Baltops*. Kompetensförsörjning och materiell tillgänglighet är i fokus, i allt vi gör, och det är på sin plats att uppmärksamma och tacka alla som såväl direkt som indirekt kämpar med *här och nu* samt *kvantitativ utveckling* (tillväxt) – tack för din insats!

Anders Bäckström
Flottiljchef

HMS Ven ur 4:e tar sig fram i isen på Hårsfjärden på väg mot dagens uppgifter. Foto: Försvarmakten

Sjöstridsskolan förrättar högvaktstjänst

Värnpliktiga vid Sjöstridsskolan, SSS, har förrättat högvaktstjänst. Förutom förövningar har även utbildning i skyddsvaktsutbildning genomförts vilket är en förutsättning för att genomföra högvakt. Under två veckors tid, dag som natt och oavsett väder, har sedan de värnpliktiga från Sjöstridsskolans gått högvakt vid Stockholms och Drottningholms slott. De värnpliktiga från SSS avlöste Amf 1, och blev i sin tur avlösta av Helikopterflottiljen. Högvakten innebär att ha ansvar för det yttre skyddet, är en viktig del av det totala skyddet av de båda slotten samt av kungafamiljen.

Övning, övning och åter övning är ett välkänt koncept för ett lyckat resultat vet alla som som gått högvakt. Här i ett Karlskrona i vinterskrud inne på Marinbasens område.

Övning ger färdighet i skarpt läge!

Sjöstridsskolan har precis tagit över ansvaret och står uppställda framför Högvaktsflygeln vid Stockholms slott. Flaggorna förs av översergeant Rikard Eliasson t.v. i bild och fänrik Teodor Nordgren. I centrum med sabel står fanjunkare Johan Ejderbrand.

Visitation av marinchefen, konteramiral Ewa Skoog Haslum och skolchefen kommendör Erik Öhrn. Till vänster syns fanjunkare Johan Ejderbrand.
Text: Michaela Linge. Foto Michaela Linge och Maja Hansson, Försvarmakten.

Specialistofficersexamen

Marinchefen och Marinförvaltaren omgivna av nyutexaminerade specialistofficerare samt personal från Sjöstridsskolan under galjonsfigurerna på Marinmuseum i Karlskrona. Foto: Mikaela Linge/Försvarmakten.

Strax före jul utexaminerades ett drygt 70-tal specialistofficerare vid Sjöstridsskolan i Karlskrona. Den mer högtidliga delen av examenstillfället hölls sedan i Kungliga Amiralitetsskyrkan där de 70-talet kadetterna så småningom kunde titulera sig specialistofficerare i marinen. Ett stort antal av kadetternas släkt och vänner fick som vanligt vara med om en fint inramad ceremoni.

Marinchefen, konteramiral Ewa Skoog Haslum, och marinförvaltaren Magnus Hall delade ut examensbevis samt premier från Sjöstridsskolan och Marinens samlade fonder till elever som utmärkt sig. Dessutom delades ytterligare priser ut från föreningar, ordnar och organisationer med marin anknytning. En av dessa föreningar var Flottans Män som representerades av ordföranden i Karlskronaföreningen Lars Sager.

- Det var som vanligt mycket högtidligt med både flaggvakt och musik från Marinens Musikkår berättar Lars Sager. Vårt pris i Flottans Män gick till Emma Larsson, Tredje sjöstridsflottiljen och Fabian De Wachter, Stockholms Amfibieregemente, Amf 1.

Johan Melin är chef för Kadettkompaniet, numera major, berättar att 73 kadetter tog specialistofficersexamen i Karlskrona vid det aktuella tillfället i Amiralitetsskyrkan.

- Dessa har genomfört sin utbildning till fullo på Sjöstridsskolan berättar Melin. ’

Örlogskapten, numera major, Johan Melin är chef för Kadettkompaniet vid Sjöstridsskolan. Foto: Ingmar Elofsson.

- Ytterligare runt 20 specialistofficerare i teknisk tjänst är utbildade och tog sin examen på Försvarsmaktens Tekniska skola i Halmstad, FMTS fortsätter Johan. Flertalet av de utexaminerade har tjänstgjort som soldater/sjömän innan specialistofficersutbildningen, några kommer direkt från värnpliktstjänstgöring.

- Efter examen kommer nu officerarna gå direkt in i produktionen på olika förband i marinen. Viss utbildning fortsätter på andra skolor då olika civila behörighetskrav erfordras för tjänsterna berättar Melin, och en del fortsätter sin befattningsutbildning som till exempel officerare på nautisk linje där även praktisk navigationsutbildning ingår.

- Som chef för Kadettkompaniet har jag tillsammans med mina medarbetare uppgiften att se till att utbildningen blir genomförd och så följer vi upp så att varje elev får den utbildning som krävs för respektive gren berättar Johan Melin.

- Förutom att skriva omdömen om eleverna har vi även ett mentorskap vilket innebär att vi ser till elevernas väl och ve och att de blir bra medarbetare i marinen och Försvarsmakten.

Text: Ingmar Elofsson

Gradbeteckning för sergeant ur flottan och amfibiekåren som de nyutnämnda specialistofficerarna kunde pryda sig med på examensdagen (inom flottan återfinns även andra yrkestecken än ankaret med sin tross).

Hotell Drottning Victorias Örlogshem

Bo som en Drottning men betala som en sjöman.

Du som tillhör Försvarsmakten och någon av alla dess frivilligorganisationer är extra välkommen, det är för dig vi finns till.

Vi är ett litet familjärt hotell på ett av de bästa lägena i Stockholm. Vi erbjuder flera olika rumstyper, enkel, dubbel till sviter. Frukost och gratis wifi ingår.

Vad några gamla bilder kan berätta

1. Båtarna som såg till att flottan fick vatten

Vattenbåten Unden till sjöss 1950-talet. Foto: Marinmuseum/SMTM Fotograf okänd.

Att flottan lagt sig till med vattenbåtar, verkar lite konstigt för den oinvigde, som om det inte fanns vatten ändå.

I vanliga fall gick flottans enheter till kaj för att tanka färskvatten, men under andra världskriget med en jättearmada av fartyg och krigsförstärkningar i skärgården, blev vattenbåten en flytande ängel.

Mindre enheter av fiskebåtstyp fanns redan och användes bland annat till att försörja ubåtsdivisionerna på Hårsfjärden med vatten. Vidare fanns tre mindre vattenbåtar, *Boren* sjösatt 1910 vid Motala verkstad och utrangerad så sent som 1982, *Glan* sjösatt 1916 vid Bergsunds varv och utrangerad 1986 samt *Miranda* sjösatt 1930 vid Ringens varv och utrangerad 1985. År 1945 sjösattes en specialbyggd båt med stor kapacitet, *Unden*.

Under andra världskriget tillfördes en vattenbåt, *Gälnan*, 1942 dock med liten kapacitet, 98 kubikmeter vatten. Här handlade det om en inköpt civil båt.

Unden, som byggdes vid Ekensbergs varv hade ett displacement om 500 ton, var 37 meter lång och 7,1 meter bred. Hon betraktades som en ängel, när stora örlogsfartyg låg till ankars och var beroende av färskvatten. Ytterligare en vattenbåt var *Fryken*, sjösatt 1959 vid Öregrundsvärvet.

Under 1960-talet iordningsställdes oljetankfartyget *Eldaren* till vattenbåt. Det var ett omfattande och

Vattenbåten Unden förtöjt långsides ubåtarna *Najad* och *Svärdfisken* 1949. Foto: Digitalt museum/SMTM Marinens Pressdetalj/MPD. Fotograf okänd.

smutsigt arbete att få bort alla oljerester. Det fick inte finnas några oljerester kvar, som i värsta fall kunde äventyra den dyrbara lasten.

Unden utrangerades 1982 och *Fryken* 1993.

Text: Olle Melin

2. Flygplanskryssaren Gotland

Flygplanskryssaren Gotland på långresa någon gång mellan åren 1935 - 1939. Vet någon av läsarna var bilden är tagen så hör av er till redaktionen. Foto: Gåva till Flottans Män av Marina Backer Skaar

Bilden på flygplanskryssaren Gotland bör vara tagen någon gång mellan 1935 och 1939. På bilden har hon flygplanen kvar och de togs bort 1943. Före kriget användes hon som långresefartyg åren 1935-36, 1936-37, 1937-38 och 1938-39 då hon besökte både Afrika och Sydamerika. Bilden är sannolikt tagen i samband med en långresa. Är det någon av läsarna som kan identifiera var bilden är tagen så hör av er till redaktionen.

HMS Gotland sjösattes den 14 september 1933 och levererades 14 december 1934. Gotland kunde föra med åtta flygplan och dessa sköts ut med hjälp av en tryckluftsdreven katapult, och lyftes ombord med en lyftkran i aktern. Vid utbrottet av andra världskriget var fartyget ett av modernaste i den svenska örlogsflottan, och ingick under kriget i Kustflottan. Det var Gotland som vid en övning i Kattegatt 1941 upptäckte att de tyska fartygen Bismark och Prinz Eugen var på väg till Norge,

Tekniska data

Längd:	134,7 meter
Bredd:	15,4 meter
Djupgående:	4,5 meter
Displacement:	5 500 ton
Maskinstyrka:	33 000 hkr (4 ångpannor och ångturbiner)
Fart:	27,5 knop
Besättning:	417 man

vilket senare kom att vidarebefordras till den brittiska marinen. HMS Gotland utrangerades 1 juli 1960 och såldes 1962 för upphuggning i Ystad.

Bestyckning 1937

6 x 15,2 cm artilleri
4 x 75 mm luftvärnsautomatkanoner (lvakan)
4 x 8 mm kulsprutor
6 x 53 cm torpedtuber
80-100 minor
6 st S9 flygplan (upp till 8 stycken kunde bäras och 11 stycken i nödsituation)

Text: Krister Hansén

Spaningsflygplan S 9 i katapulten på flygplanskryssaren Gotland omkring 1934-1942. Foto: Digitalt museum/SMTM Fotograf okänd.

SÖK EKONOMISKT UNDERSTÖD ELLER STIPENDIUM FÖR STUDIER FRÅN SEU – SJÖOFFICERARNAS ENSKILDA UNDERSTÖDSFOND!

Destinatärer som är i ekonomisk kris av något slag eller som har svårt att få vardagsekonomin att gå ihop är varmt välkomna att söka ekonomiskt understöd från SEU. Det kan också röra sig om exempelvis tandläkarkostnader, kostnader för mediciner eller för andra större utgifter. Varje ansökan behandlas individuellt och konfidentiellt av stiftelsen.

Därutöver så ger stiftelsen också stipendier för studier vid läroanstalt, främst för högre studier vid universitet och högskola, såväl i Sverige som utomlands. Stipendier ges även för grundskolelever för studier vid annan ort eller t.ex. sommarläger av olika slag.

VEM KAN SÖKA?

Sjöofficerare och ordinarie medlemmar vid Sjöofficerssällskapen i Stockholm, Karlskrona och Göteborg. **Samt äkta make/maka, änkor/änkemän, barn och efterlevande** till Sjöofficerare och ordinarie medlemmar vid ovan nämnda sällskap.

Ansökan skickas till per mejl till: kansli@sooss.se

samt med vanlig post till: SEU C/O DVÖ, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm.

Ansökningshandlingar återfinns på www.sooss.se

Frågor ställs till: kansli@sooss.se

Ansökningar mottages året runt.

VÄLKOMMEN MED DIN ANSÖKAN!

Älvsborgs amfibieregemente – sista utposten på Sveriges långa kust

Amfibiesoldater grupperar Rb 17 "Hellfire" på Hisingen. Ett antal robotar ur systemet har tidigare även skänkts till Ukraina. I bakgrunden bygganden "Läppstiftet" som ligger vid Lilla Bommen i Göteborgs centrala delar. Foto: Jonas Olsson, Försvarsmakten.

Försvarsmakten och Göteborg har en lång historia tillsammans. Militär närvaro har funnits i Göteborgsområdet sedan tidig medeltid, genom bland annat Göteborgs föregångare Lödöse och därefter Älvsborgs slott. På Göteborgs garnison arbetar idag över 1 000 personer och 360 värnpliktiga under utbildning. Om några år kommer personalstyrkan att öka till 1 500. Älvsborgs amfibieregemente, Amf 4, samordnar den militära verksamheten som bedrivs inom garnisonen där bland annat Försvarsmedicencentrum och Sjöinformationscentralen finns samt andra förband som har sin ledning på andra orter.

Återetablering och tillväxt

Försvarsbeslutet 2000 innebar, att allt kustartilleri i Sverige lades ned och de två återstående regementena, KA 1 och KA 4, omvandlades till amfibieregementen. För Amf 4 del blev tillvaron kortvarig och förbandet lades ned 2006. Förändrat omvärldsläge medförde dock att den 1 oktober 2021 återetablerades Älvsborgs amfibieregemente i Göteborg genom en ceremoni där Kronprinsessan Victoria förklarade regementet återupprättat.

Det har nu gått två år sedan återetableringen på Kärnberget genomfördes och verksamheten har växt och kommer att växa ytterligare de kommande åren och idag arbetar runt 750 personer på Amf 4. Av dessa är 400 anställda soldater, 70 officerare och 140 specialstofferare.

Den 1 oktober 2021 återinvigdes Älvsborgs amfibieregemente, Amf 4, av H.K.H. kronprinsessan Victoria som här överlämnar fanan till överste Fredrik Herlitz, C Amf 4. Foto Maja Hansson/Försvarsmakten

Utbildningsbataljonens huvuduppgift är att utbilda värnpliktiga till krigsförbanden. Här under marsch med Älvsborgsbron i bakgrunden. Foto: Azra Edin/Försvarsmakten

Älvsborgs amfibieregementes operationsområde utgörs av kustnära zoner, skärgård, inlopp, farleder och hamnar. I Göteborg finns Skandinavien största hamn och här passerar en stor del av Sveriges import och export och är även landets enda hamn med direktlinjer över i stort sett hela världen. Brofjorden utanför Lysekil med Preemraff är Skandinavien största oljeraffinaderi vilket gör att Sveriges två största godshamnar ligger i operationsområdet.

Utbildningsbataljonen

Amf 4 utbildningsbataljons huvuduppgift är att utbilda värnpliktiga till krigsförbanden som finns inom Göteborgs garnison. 5:e amfibiebataljonen, 17:e bevakningsbåtkompaniet, Sjukhusbataljonen (tillhör Försvarsmedicincentrum) samt grundutbildning till marinens rördykare. Förutom utbildning av värnpliktiga genomför bataljonen utbildning för fast anställd personal genom kurser och utbildningar och då främst av amfibisk karaktär. Utbildningsbataljonen består av tre utbildningskompanier där två genomför utbildning av värnpliktiga till amfibiestridskrafterna och det tredje till sjukhusbataljonen.

Krigsförband

Femte amfibiebataljonen är ett utvecklat förband med stor flexibilitet som främst verkar i de kustnära zonerna och i flodmiljöer, inlopp samt i hamnområden. Stor eldkraft, bra uthållighet och rörlighet och med förmåga att operera både på och under vattenytan både snabbt och dolt och även i mindre enheter. Bataljonen utbildar kustjägare och amfibiesoldater med olika uppgifter och är indelad i ledningskompani, bekämpningskompani, kustjägarkompani, amfibieskyttekompani och ett underhållskompani.

Hög verkansförmåga erhålls med robotsystem, minor och granatkastare och stor rörlighet med stridsbåtar,

gruppbåtar och trossbåtar ökar tillgängligheten och kraftsamling där behov uppstår. Förbandet har därigenom förmåga att när som helst med kort varsel kunna verka och lösa uppgifter i olika miljöer både i Sverige och även internationellt där det senare inte minst övas kontinuerligt. Bataljonen ska vara fullt etablerad 2025 och då bestå av 800 personer där hälften är anställd och andra halvan pliktpersonal.

17:e bevakningsbåtkompaniet är ett fristående krigsförband som tillhör Amf 4 men är direkt underställt marintaktisk chef. Uppgiften är strid på, och under ytan, sjötrafikkontroll och hamnsäkerhet och har unika förmågor för marinen. Dessa är att bedriva ubåtsjakt inomskärs med bevakningsbåtar, minera med kontrollerbara minor och genomföra bordning. Kompaniets stabstropp har HMS *Skaftö* som ledningsfartyg. Kompaniets bordningstropp har deltagit vid samtliga av marinens insatser utanför Somalias kust.

132:a säkerhetskompani sjö är marinens del av försvarsgemensamma 13:e säkerhetsbataljon som till huvuddel utbildas på Livgardet. Kompaniet bidrar till bataljonens förmåga att lösa uppgifter i skärgård, inlopp, farleder och hamnar och verkar med små patruller över stora ytor för att tidigt upptäcka och motverka säkerhetshotande verksamhet såsom sabotage, främmande underrättelseverksamhet, kriminalitet, subversion och terrorism. Uppgifterna löses i hela landet och verkar i

Båt ur 17:e bevakningsbåtkompaniet Amf 4 fäller sjunkbomber. Foto: Mathilda Arthursson/Försvarsmakten

Säkerhetskompani sjö löser sina uppgifter i små patruller. Foto: Valerié Pilo/Försvarmakten.

små patruller för att tidigt upptäcka och motverka säkerhetshotande verksamhet. Detta sker tillsammans med andra delar av säkerhetsbataljonen i sammansatta förband.

Amf 4 och framtiden

Chefen Amf 4 överste Fredrik Herlitz berättar:

”Marinen står under en stark utveckling och ett medlemskap i Nato är dimensionerande för Amf 4 och vår verksamhet. Garnisonen växer både vad avser personal och förband. Detta kommer att innebära att vi behöver etablera oss på fler platser i Göteborgsområdet. Värnpliktskullarna kommer att växa till cirka 500 inryckande per år.

Krigsförbanden kommer att växa med kontinuerligt och tidvis tjänstgörande soldater i större omfattning,

vilket ställer högre krav på stödfunktioner runt om i garnisonen.

Marinens nya logistikkoncept innebär att samtliga delar på regementet deltar i försörjningen av våra krigsförband och det i sig innebär att Amf 4 som helhet, med förråd och allt är ett krigsförband. Marinen etablerar nya basbataljoner i Karlskrona och Haninge i detta nu och det finns förslag på att i en framtid även utöka denna förmåga i väst. Om detta sker i nästa försvarsbeslut eller framöver får vi se. Vi är beredda.

Stödet till Ukraina kommer att fortsätta och redan idag är utbildningsgruppen på området involverade i utbildningsinsatsen INTER-FLEX i England där ukrainska soldater utbildas. Stödet till Ukraina som omfattar både materiel och utbildning kommer att fortsätta och

involvera fler förband på området.

Amfibiebataljonerna kommer att inta en ny organisation och materielen från 90-talet byts till nya båtar och system. Det första systemet som är på väg är granatkastarbåtar som byggs på Swedeship här på västkusten. Därefter väntar nya sjömålsbekämpande system, nya sensorer och omförsättning av stridsbåtssystemet. Detta innebär att bataljonerna i ost och väst kommer ha en högre kapacitet att verka både räknat på räckvidder och vapenverkan.

I en alltmer osäker omvärld så vet vad vi behöver göra och vi jobbar så fort det går med tillväxten. Vi är även beredda på att anpassa oss för kommande behov som kan uppstå då vi snart är medlemmar i Nato”

Text: Ingmar Elofsson

Amfibiesoldat – ett omväxlande jobb i skärgårdsmiljö. Foto: Valerié Pilo/Försvarmakten

Marindagen 3 augusti 2024

Den 3 augusti är det åter dags för Marindagen i Karlskrona. Upplägget är i stort sett detsamma som vid marinens 500-årsjubileum och bjuder på en rad olika uppvisningar och aktiviteter förlagda till området vid Kungsbron och Auroraparken. En annan tilldragelse av intresse är flygvapnets huvudflygdag som genomförs på F 17 i Kallinge den 24 augusti och samtidigt firar F 17 sitt 80-årsjubileum. I nästa nummer strax före midsommar kommer detaljerat program att finnas för båda arrangemangen.

T.h. Flottans Män finns givetvis på plats och får här besök av marinchefen konteramiral Ewa Skoog Haslum och marinförvaltaren Magnus Hall vid ett tidigare event. Foto: Ingmar Elofsson.

- Den här dagen är viktigare än någonsin beroende på det allvarliga omvärldsläget. Vi behöver möjligheten att träffa både potentiella medarbetare och den breda allmänheten för att öka förståelse och kunskap om hur vi tillsammans försvarar Sverige säger marinbaschef Fredrik Edwardson.

Uppvisningar, aktiviteter för stora och små barn, utställningar av civilförsvaret. frivilligorganisationer m.fl. blir det också!

Välkommen att boka din vinterförvaring hos oss i Öregrund!

Vi erbjuder vinterförvaring kallt utomhus eller varmt inomhus för båtar upp till 90 ton. Vi har över 5000 m² inomhusförvaring!

Vi kan hjälpa dig med det mesta som till exempel:

- Service och reparationer
- Om- och tillbyggnationer i stål, aluminium och glasfiber
- Motorbyte
- Installationer av el och utrustning
- Målning

Hör av dig till oss för offert!

Vi kan ombesörja transport från Stockholmsområdet om så önskas.

Öregrund Marine Service AB
www.oregrundsvaeruet.se
info@oregrundmarine.se
 0173-168 00

Öregrund Marine Service AB

ÖREGRUNDS VARUET

Flatmo
Textila inredningar

DYNOR - RESÅRMADRASSER -
BÄDDMADRASSER - MATTOR

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

Specialist på båtjuridik!

Kostnadsfri kortare telefonrådgivning
www.halleradvokatbyra.se
www.batjuristen.se

+46 (0)520-22 10 20 Häller Advokatbyrå AB, Box 68, 461 22 Trollhättan

HÄLLER
ADVOKATBYRÅ

Krigsseglardagen

Sedan 1998 högtidlighålls Krigsseglardagen i svenska hamnar med Sjömanskyrkan som arrangör för att hedra de sjömän som bidrog till Sveriges försörjning och i många fall fick offra livet. Vid flera hamnar hedrar Flottans Män med flaggvakt.

När andra världskriget (VK2) bröt ut bestod svenska handelsflottan av 2 230 fartyg. Under kriget beräknades 7 000 sjömän ha varit inmönstrade. Vid krigsslutet hade 270 fartyg förlist och 1 370 sjömän omkommit. Med de svenska sjömän som omkom i andra nationers fartyg kan antalet sjömän som omkom i krigshandlingar beräknas till cirka 2 000. Förlusterna drabbade svenska fartyg och sjömän på båda sidor av den s.k. Skagerrackspärren som delade den svenska handelsflottan i två delar.

Sverige var – neutralt och inringat – än mer än i fredstid en ö. Olja och kol, malm och viktiga förnödenheter transporterades över haven till nytta för Sverige. De risker sjömännen utsattes för, både till sjöss och i hamn, krävde inte bara liv. För de som överlevde måste upplevelserna ha varit en svår psykisk press som påverkade dem under lång, lång tid.

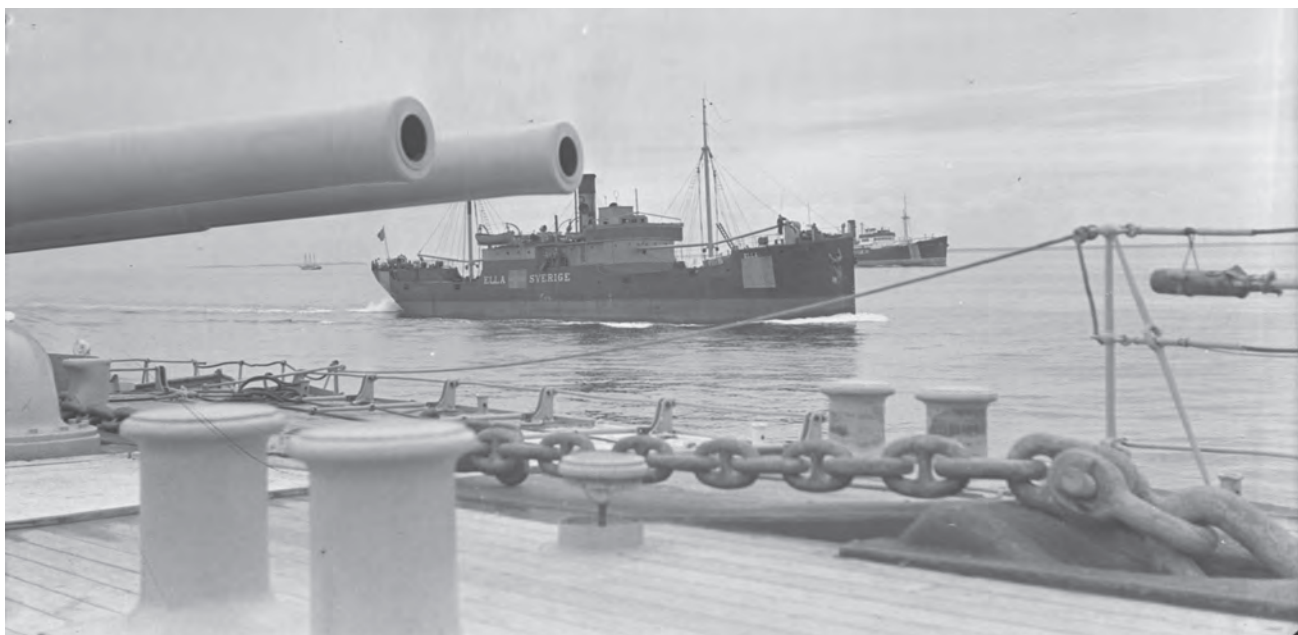
De som seglade utanför ”spärren” hade svårt att komma hem. Många tvingades segla hela kriget utan att få se fosterlandet. Även det en psykisk påfrestning. Men så kom de hem – de som överlevde. Hemma väntade väl ”samhället” med stora famnen, stort tack för insatserna att ha medverkat till svenskarnas krigsförsörjning och så utbetalningen av den krigsriskersättning som varje besättningsman tillerkänts enligt avtal på arbetsmarknaden, kunde man tro.

Krigsseglarnas minnesmärke är en skulptur i järn, betong och trä av Lars Kleen, placerad framför barken Viking i Göteborg, där det återinvigdes på nationaldagen, den 6 juni 2015. Ursprungligen invigdes minnesmärket den 6 september 1997 i samband med en högtidlig ceremoni på Stenpiren i närvaro av över 800 svenska sjömän som hade seglat under andra världskriget. På grund av bygget av ett resecentrum vid Stenpiren flyttades minnesmärket 2012 och efter en tids magasinering fick det sin nuvarande plats 2015. Minnesplatta vid minnesmärket nedan. Foto: Krister Hansén.

Så blev det nu inte. Stora famnen höll polisen med: Sjöfolket hade ju hållit sig undan både skatter, skuldbetalning och i många fall inkallelse till Sveriges försvar!

Vad värre var – sjöfolket förmenades rätten att fritt förfoga över krigsersättningen. Den sattes in på spärade, personliga s.k. KX-konton och endast skattemyndigheten hade fri tillgång till kontona!

Svenska handelsfartyg i konvoj. I förgrunden däcket på en pansarkryssare under andra världskriget. I förgrunden S/S Ella med märkningen med fartygsnamn, Sverige och svensk flagga målad på skrovet. Foto Fo70833A, Fotograf: Okänd fotograf / Sjöhistoriska museet.

När sjömännen skulle hämta pengarna fann de sina KX-konton tomma!

Sverige glömde snart sina krigsseglare – till skillnad från Danmark och Norge – och det skulle dröja ett halvsekel innan nationen hedrade dem efter förtjänst.

Utanför sjömännens krets var journalisten Terje Fredh i Lysekil länge en ensam ropande röst. Hans småskrifter om kriget till sjöss var droppar som bidrog till att urholka stenen. Krigssjömännens sak uppmärksammades vid ett maritimt möte i Uddevalla hösten 1995. Dåvarande kommunikationsministern, Ines Uusmann, hörde av sig under mötet och bad om att få träffa företrädare för krigssjömännen. Mötet ägde rum på Vasamuseet i Stockholm den 7 mars 1996. Mötet blev startskottet för processen att hedra dem alla. Vid mötet beslutades också att ett minnesmärke skulle resas. Ines Uusmann gav uppdraget till Sjöfartsverket, Handelsflottans Välfärdsråd (HKF), och Stiftelsen Sveriges Sjömanshus.

Terje Fred och Torbjörn Dalnäs, (HKF), fick uppdraget att lista alla i livet varande krigsseglare. Det blev ett omfattande sökarbete i rullor, Sjömansregistret, upprop och ett mödosamt detektivarbete. Resultatet blev en omfattande förteckning på 2 780 personer som Torbjörn fortsatte att hålla aktuell genom åren. Mötet hade beslutat att alla skulle få en personlig minneshandling, boken Krigsseglare.

Efter 18 månaders arbete, den 6 september 1997, samlades omkring 900 krigsseglare för att inviga monumentet på Stenpiren i Göteborg (senare flyttat till Lilla Bommen framför barken *Viking*). För de grånade sjömännen var det en upprättelse, om än en senkommen sådan. Sedan dess bjuder Sjömanskyrkan i Sverige med bidrag från Sjömanshusstiftelsen in till en årlig minneshögtid i några svenska hamnar, förutom Göteborg även

Uddevalla, Helsingborg, Norrköping och Stockholm/Nynäshamn, oftast första söndagen i september.

Text: Sten Gattberg

Sten Gattberg, kommandörkapten, började som fänrik på HM Kryssare *Göta Lejon* 1963–1964, fortsatte sedan inom minvapnet med tjänstgöringar på minsvepare och minfartyg. Ett flertal år som fartygschef på Flottans skonoter *Gladan* och *Falken* renderade till befattningen

som marinens segelfartygsexpert som stöd åt marinchefen. Sjötjänsten kröntes som fartygschef på minfartyget *Carlskrona* under utbildningsexpedition jorden runt 1993–1994. Allt varvat med befattningar i land på Marinstaben och Berga Örlogsskolor.

Efter pensionering anställdes Sten 1999 som kanslichef på Stiftelsen Sveriges Sjömanshus. Stiftelsen har som ändamål att lämna bidrag till behövande sjömän, deras änkor och barn samt främja utbildning och säkerhet till sjöss. Stens koppling till handelsflottan är genom släktens rederier Volo och Slite. I Neptuni Orden har Sten verkat under lång tid och varit Ordens Styrande Chef fram till 2013.

Röjdykarkonst

- Jag har tillverkat skulpturer sedan barnsben, men då jag gick i pension 2004 började jag återuppta denna hobby mer på allvar, berättar Sven Stene bosatt i Kivik och en mångårig medlem i Flottans Män.

- Det började med att jag var med på 50-årsjubileet för röjdykarna i Skredsvik 2004, då mitt kusinbarn skulle ta röjdykarexamen, numera specialistofficer. Jag tillverkade jag en dykare som present. - I princip en röjdykare liknande den på utbildningstecknet vilken monterades på en eksköld. Detta togs mycket väl emot varför flera intressenter hörde av sig icke minst Röjdykardivisionen.

Sven är själv röjdykare. Han tog sin röjdykarexamen 1966 och han har utförligt berättat om utbildningen, hur den tedde sig vid denna tid, i vår tidskrift nr 1/2020. Ett intressant tidsdokument som visar hur livet i flottan var för ett drygt halvsekel sedan. Sven är också en av medförfattarna i Röjdykarboken. - I min civila gärning har jag arbetat i Sverige och runt fyra år i Stettin, med flera orter, som senior advisor och VD vid ett svenskt-norskt tillverkningsföretag inom byggsektorn.

På vår fråga hur själva arbetet genomförs och vilket trä Sven väljer berättar han att trämaterial väljs efter tillgång på virke som vuxit på ett speciellt ställe som berör mottagaren. Kan vara material från örlogsfartyg eller byggnad, strandfynd eller vad jag hittar.

- Tidigt 2000-tal blev jag invald i det nu vilande "Ordenskapitlet Dyktanken" och som tack för min fina utbildning i Flottan tillverkade och donerade jag ett antal större skulpturer till Försvarsmaktens dykeri och navalmedicinska centrum, FM DNC, och sex stycken vilka placerades i dyktanken och i DNC:s olika hallar och rum.

Sven Stene årgång 1966 och 2024.

Sven har en omfattande produktion bakom sig och har skänkt ett stort antal skulpturer till bland annat röjdykarnas grundare, kapten Carl Gustaf Gilbert Hamiltons, minne. Till Röjdykardivisionen gjorde jag ett antal större utbildningstecken, grodan Anselm, som finns i den så kallade Alpvillan i Skredsvik.

- Jag har tillverkat den stora grodan Anselm i två exemplar i körsbärsträ där materialet kom från ett träd som vuxit utanför nuvarande restaurang Grodan i Skredsvik. En till DNC och en till Kamratföreningen för röjdykarna i Skredsvik.

- Jag har även under ett par år tillverkat små skulpturer av röjdykare som pris till bästa soldat respektive bästa kamrat. Ett par ordförandeklubbor i ädelträ finns även med i Sven stora produktion.

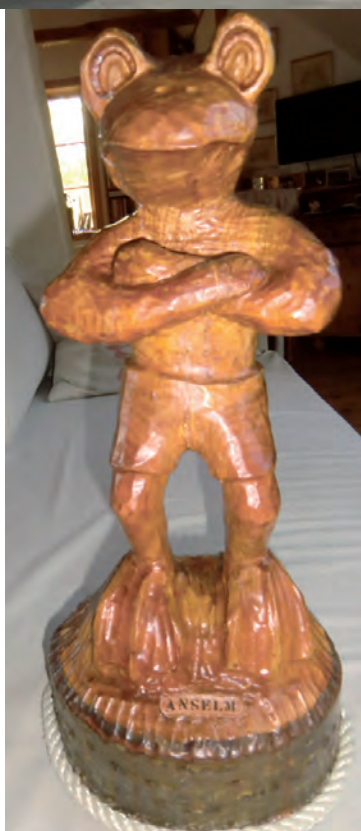
- Jag har även gjort skulpturer till avgående chefer. Några av Flottans Mäns medlemmar runt om i landet med röjdykarbakgrund har visat intresse och värnpliktiga och anställda röjdykare finns med som har mina skulpturer.

Till vänster: Röjdykar-skulpturer i silver på svarteksfot till bästa elev respektive kamrat vid röjdykarexamen. Till höger: Ordförandeklubba tillverkad i svartek och valnöt för Röjdykarnas kamratförening. Röjdykaren har händerna på en hornmina.

Överst: Röjdykarkurser från 1952 fram till 50-årsjubileet 2004. Svens kurs står främst med skylt 1965. Sex stycken från årskullen av 14 värnpliktiga och fyra befälslever typ sjövärnare (foto: I. Elofsson/Försvarsmakten). Till höger: Anselm Zakarias Dyken i körsbär som vuxit i Skredsvik och är cirka 75 cm hög. Tillverkad i två exemplar varav en på DNC och en i Alpvillan i Skredsvik. Till höger Sven Stene med kusinens son Erik Pettersson som tog sin röjdykarexamen 2005. Längst ner t.h. en träskulptur inspirerad av boken "Bombi Bitt och Jag" av Fritjof Nilsson Piraten.

Svens skulpturer återfinns inte bara i militära och främst röjdykarsammanhang utan han har även skulpturer på andra platser. - Jag har tillverkat större skulpturer med religiösa motiv varav en stor till Södra Mellby kyrka som står framme vid altaret. - Varje alster är en unik figur som ska vara en symbol för någon person eller händelse. Ett exempel är Fritjof Nilsson Piratens Värld. En av hans mera kända böcker är Bombi Bitt och Jag och i filmversionen fick den då unge Stellan Skarsgård sitt genombrott. - Till Marinmuseet i Karlskrona har jag tillverkat tre stycken mindre galjonsfigurer typ Dristigheten.

Text: Ingmar Elofsson

Foto: Sven Stene om ej annat anges

Övre bilden: Egon Kjerrman förbereder för allsång ombord på HMS Carlskronas helikopterdeck. Nedre bilden Egon Kjerrman tillsammans med Anders Blomstrand.

radioapparater. Det var en fröjd att se hur skickligt han förhandlade med den uttröttade försäljaren till ett absolut bottenpris.

Egon och jag lärde känna varandra en del. Jag framförde en försiktig vädjan till Egon: "När vi kommer hem kan Du väl ta med orkestern och hålla konsert i min gamla kyrka i Dalby?" Någon tid efter hemkomsten kommer Egon med en stor orkesterbuss och håller en fin konsert i Dalby kyrka.

Senare kom han ensam och hälsade på i prästgården. Jag tror att Egon nu höjer taktpinnen för Änglakören!

Text och bild: Anders Blomstrand
F.d. kaplan Flottans Män, Trelleborg

Egon Kjerrman

Egon Kjerrman tog examen som musikedirektör vid Kungliga Musikhögskolan år 1943 varefter han från 1944 tjänstgjorde i Svea livgardes musikkår. År 1946 anställdes han som kapellmästare vid Stora Teatern i Göteborg. Under åren 1952 till 1976 verkade han som producent och dirigent vid Sveriges Radio.

Han blev känd när han från 1956 och tio år framåt ledde radioutsända allsångskvällar från Sollidens scen på Skansen i Stockholm med titeln "Sjung med Egon". Han myntade uttrycket "Jag sjunger hellre än bra". Senare år sändes programmet i radio under namnet "Bäste man på Skansen". Han var även under många år en välkänd radio- och TV-profil då han medverkade i ett antal produktioner under 1960-, 1970- och 1980-talen.

Från år 1975 till 1979 var Kjerrman dirigent för Regionmusiken Karlskrona och vid I 17 i Uddevalla. Senare var han anställd vid Försvarsmusikcentrum. Under sin tid på I 17 införde han att högvakten från I 17 under sin marsch till vaktavlösningen sjöng "Det var bom, bom, bom, det var Bohus bataljon, som ryckte ut med byssa och kanon".

Egon Kjerrman leder Allsång på Skansen 1963, Foto: Leif Engberg/SCANPIX

Isbrytarnas kamp mot is och kyla vintern 98-99

Det var på den tiden då våra isbrytare hade militär bemanning. I rollen som informatör vid Milostaben i Boden fick jag under ett par dygn möjlighet att följa isbrytaren *Atles* kamp mot ismassorna i Bottnviken och Kvarken. Det var under en av de värsta isvintrarna i området, 1998/1999. Kort därefter fick isbrytarna civil bemanning.

Under ett enda dygn assisterade *Atle* inte mindre än nio fartyg på sammanlagt 91 000 ton. Detta motsvarade last för noga räknat 3 640 stycken 25 tons lastbilar eller 6 500 stycken 14 tons järnvägsvagnar. Lasterna bestod av sågade trävaror, järnskrot, olja, bensin och järnmalm/pellets.

Frågan om mer transporter på sjön och järnvägen är högaktuell i dag då det diskuteras att införa kilometer-skatt för lastbilstransporter. Under uppdraget 98/99 satt både styckegods-fartyget *Nordic* med en last av järnskrot till LKAB och tankern *EK Cloud* ohjälpligt fast i isen. *Atle* körde ett par svängar runt *Nordic* för att minska isens tryck mot skrovet, och fortsatte sedan några kabellängder till området där *EK Cloud* har fastnat.

Atle bröt isen runt fartyget och efter en hel del bölande kom fartyget loss. Hon var dock tungt lastad med eldningsolja och rörde sig trögt i isen. Hon fastnade gång på gång även i den nybrutna isrännan och vakt-havande officeren, örlogskapten Anders Kullenberg fattade beslut om bogsering. Flera wirar drogs över till *EK Cloud* och snart satt stäven säkert i klykan längst akterut på isbrytaren. Isen var dock besvärlig och isbrytaren

blev svår att styra med tankern hängande baktill som ett jättestort extraroder. Trots *Atles* maskineri på sammanlagt 30 000 hästkrafter satt även vi snart fast i isen. *Atle* hade fullt effektpådrag på alla fyra propellrarna, men isvallarna var motsträviga.

EK Cloud var tungt lastad och lika djupgående som den mycket större isbrytaren. *Atle* trixade och jobbade i den metertjocka isen och till slut kom fartyget loss.

Kamp mot Kung Bore

Anders Kullenberg backade och tog fart framåt igen och efter flera försök började vi röra oss framåt igen, men mycket långsamt. Det sprakade och dånade i skrovet och hela isbrytaren vibrerade kraftigt i denna mäktiga kamp mot Kung Bore.

- Halv fart framåt och roder hårt styrbord kommanderade Anders på VHF till *EK Cloud*. Snart var det hårt babord som gällde men tankern var motsträvig och den ostliga vinden gjorde att isen pressade på utifrån Bottenviken. Vi trixade och jobbade och till slut ökade farten. Anders torkade svetten ur pannan. Snart gick det bättre och vi kom upp i 7-8 knops fart. *EK Cloud* var tungt lastad och djupgåendet var ungefär som den mycket större isbrytarens, d.v.s. omkring åtta meter.

Under den långa resan in till Luleå hann det bli natt och vi såg fyrar och bojar blinka vänligt mot oss i mörkret. På *Atles* brygga skedde vaktombyte. Alla skötte sina uppgifter med stor kompetens. Vi lämnade *EK Cloud* i Luleå hamn och hämtade i nästa vända styckegodsfartyget *Nordic* som suttit fast länge i packisen.

47 mans besättning

Så fortsatte *Atle* outtröttligt att assistera det ena fartyget efter det andra ut och in i Luleå hamn. Chef ombord var kommandörkapten Ulf Beskow och han basade över en besättning på 47 man. På bryggan fick vi höra att Beskow mer eller mindre bodde där. När det var svåra förhållanden var chefen på bryggan 17-18 timmar per dygn. Ulf Beskow tjänstgjorde första gången ombord på en isbrytare 1965. Det var på *Tor* och Ulf var en ung och grön officer.

- Det är jobbigt och intressant att jobba på en isbrytare, sade Ulf Beskow. Den ena dagen är aldrig den andra lik. Det är mycket stimulerande att känna att man gör en insats som gagnar hela samhället

Göran Palmedal, som var chef för isbrytarförbundet, berättade att isbrytarna hade två huvuduppgifter. Dels att hålla vattenvägarna öppna för trafik vintertid och dels att utbilda besättningarna så att de kan ingå i marinens krigsorganisation (den första gäller fortsatt, red anm.).

Isbrytarens hjärta

Under dygnet på *Atle* hann jag även besöka isbrytarens hjärta. Vakthavande maskinist var Bertil Sjölund. Han satt i maskinkontrollrummet och skötte maskineriet med hjälp av datorer, knappar och spakar. *Atle* hade, och har fortfarande, liksom de flesta isbrytarna dieselelektriskt maskineri. Det innebär att kraften från dieselmotorerna omvandlas till el som i sin tur driver jättestora elmotorer som används för att sätta propelleraxlarna i rörelse.

Effekten ut på propelleraxlarna är cirka 22 000 hästkrafter. Ett dieselelektriskt maskineri har bland annat den fördelen att man mycket snabbt kan skifta från fram

Chef ombord var kommandörkapten Ulf Beskow. Han basade över en besättning på 47 man.

eller back. Det är nödvändigt med tanke på behovet av snabba manövrar.

Atle kan "gunga"

Bertil Sjölund berättade att *Atle* hade två förliga och två akterliga propellrar. Det fanns också ett krängningssystem som innebär att isbrytaren kunde bringas i gungning i sidled om hon fastnat i isen. 600 kubikmeter vatten kunde pumpas mellan sex olika tankar på styrbords respektive babordssidan inom loppet av 40 sekunder. Det var inga små mängder bränsle som förbrukades. Körde man alla maskinerna med fullt effektuttag kontinuerligt under ett dygn blev förbrukningen omkring 70 kubikmeter brännolja.

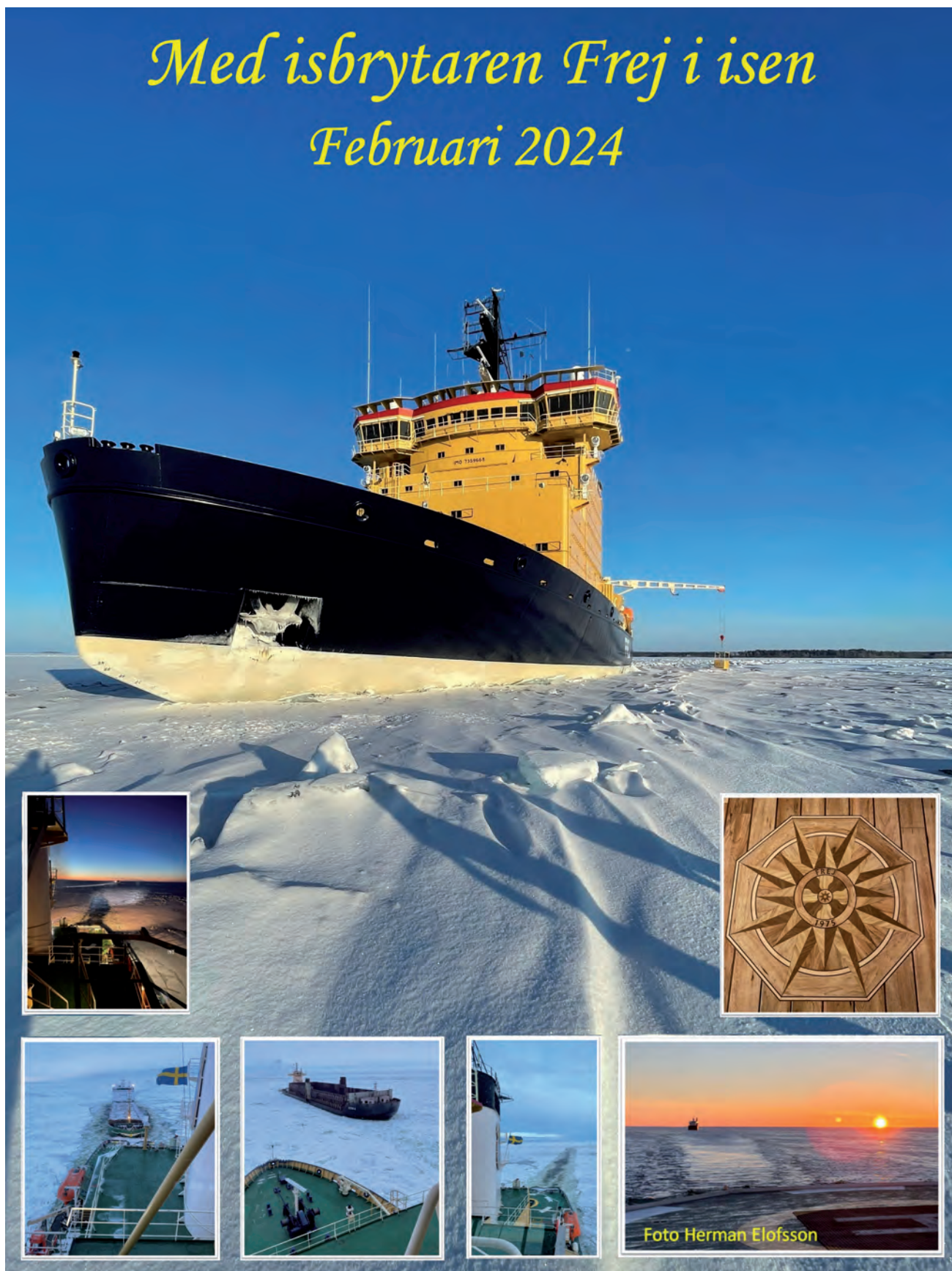
Atle har ett displacement på 8 000 ton. Längden är noga räknat 104,6 meter och bredden 23,8 meter. Djupgåendet är cirka åtta meter. Räknat från kölen är fartyget stort som ett tiövåningshus. Höjden ovanför vattenytan är 36 meter. En måttstock för vad en isbrytare i *Atles* storlek ska kunna prestera är att gå med tre knops fart i en meter tjock kärnis.

Text och foto: Uno Gradin

25 år senare

ett kvartssekel efter händelserna med *Atle* under Ulf Beskows befäl bryter isbrytarna *Atle*, *Ymer*, *Oden*, *Frej* och *Ale* fortfarande is runt våra kuster och i Väneren. Nedan kommer en fotohälsning från *Frej* från Herman Elofsson som är däckselev ombord och studerande på gymnasiets sjöfartslinje. Nya fartyg är dock på gång och de kommande isbrytarna beskrivs på sidorna 38-39 i detta nummer av vår tidning.

Med isbrytaren Frej i isen *Februari 2024*

KAMRATFÖRENINGEN
FLOTTANS MÄN
Stockholm

Välkommen till Riksårsmöte 2024

M/S Baltic Queen

FM lokalförening Stockholm har fått förtroendet att arrangera Riksårsmöte 2024 och hälsar dig hjärtligt välkommen den 5 - 7 maj ombord i Tallink Silja Lines, M/S Baltic Queen, till Tallinn.

Vi hoppas på en fin tur genom Stockholms skärgård, ett givande årsmöte med möjlighet att återse gamla vänner, och ett intressant besök i Tallinn. Som du kommer att se längre fram finns det ett antal hyttalternativ att välja på och givetvis också handikapphytt för den som behöver det.

De transferbussar Tallink Silja tidigare erbjöd ställdes in under pandemin och det är oklart om trafiken återupptas under våren 2024. Information kommer att finnas på vår hemsida så snart den blivit tillgänglig.

Resande från Stockholmsområdet kan ta tunnelbana linje 13 till Ropsten och där byta till buss nummer 76. Bussen stannar i omedelbar anslutning till terminalen vid hållplats Värtahamnens färjeterminal. Alternativt kan man promenera från Gärdets tunnelbanestation, skyltad väg, ca 750 m.

När du kommit till Tallink-Siljaterminalen i Värtahamnen ska du bege dig till en av biljettluckorna nummer 29 - 30 i avgångshallen. Där hämtar du ut ditt/era boardingkort. Väl synliga funktionärer från FM Stockholm kommer att vara på plats och vid behov hjälpa till. Fartyget avgår klockan 17.30.

Viktigt!

Du måste kunna visa upp pass eller nationellt id-kort innan du får embarkera.

Svenska pengar kan användas ombord. I Estland används euro och det finns möjlighet att växla valuta i terminalen eller ombord. Pengar kan man ta ut i en Bankomat i Värtaterminalen både i euro och i kronor men ombord kan man enbart växla pengar, inte ta ut.

Flottans Män i Stockholm hälsar dig välkommen ombord och hoppas att du ska få en fin upplevelse i goda vänners lag!

Örjan Sterner
Ordförande

KAMRATFÖRENINGEN
FLOTTANS MÄN
Stockholm

PROGRAM

Flottans Män - Riksårsmötesdagarna 2024

2024-05-05 -- 06

Söndag 05 maj

svensk tid

12.30 – 13.00	Förbundsstyrelsen embarkerar och går till Konferensen (däck 5)
13.30 – 15.00	Förbundsstyrelsemöte, Konferensen (däck 5)
15.00 – 15.30	Inmönstring av lokalföreningsdelegater inför Lof-mötet i Konferensen
15.30 – 17.30	Lokalföreningskonferens (däck 5)
16.00	Ombordstigning börjar övriga. Hytterna klara
17:30	Fartyget kastar loss
18.00	Välkomstdrink, information av ordförande samt klubbmästaren i Nattklubbslokalen Ibiza, däck 10
19.30	Förbrödringsmiddag. Buffé, vin/öl och en snaps ingår. Lokal: Grand buffet (däck 7)
21.00 – 22.30	Egen underhållning i senare nattklubbslokalen Ibiza (däck 10)

Måndag 06 maj

estnisk tid

07.30 – 10.00	Bufféfrukost i Grand buffet (däck 7)
09.00 – 11.00	Riksårsmöte, Konferensen (däck 5)
10.45	Fartyget förtöjer vid terminalen i Tallinn
11.15 – 17.00	Fria aktiviteter för de som inte deltar i annan planerad verksamhet
11.30 – 13.30	Sightseeing. Stadsrundtur för de som förанmält sig. Efter sightseeingen fria aktiviteter
17.00	Åter ombord i fartyget
18.00	Fartyget kastar loss
21.00	Bankett – 3-rätters meny inkl. drycker. Grill house (däck 7)
22.00-23-00	Egen underhållning i nattklubbslokalen Ibiza (däck 10)

Tisdag 07 maj

svensk tid

07.00 – 09.30	Bufféfrukost i Grand buffet (däck 7)
10.30	Fartyget förtöjer i Värtaterminalen i Stockholm

Anmälan till Riksårsmötet 2024

Namn.....

Födelsedata (ÅÅMMDD).....

Postadress.....

Lokalförening.....

Postnummer.....

Telefon.....

Postort.....

E-postadress.....

Medresenär.....

Födelsedata (ÅÅMMDD)

För singelresenär: Jag vill dela hytt med

I priserna ingår: Resa, två nätter i vald hyttkategori, välkomstdrink, förbrödringsmiddag med öl eller vin och en snaps, två bufféfrukostar och bankett med vin eller öl. Vi bor i något av nedanstående hyttalternativ och du/ni kan delta i vår stadsrundtur.

I nedanstående tabell anges priserna /person

Hyttkategori	Singel-hytt	Dubbel-hytt	Kostnad
Svit	8 490	5 210	
Delux-hytt	6 150	4 100	
A-Premium	3 910	3 150	
A-hytt	3 610	2 990	
B-hytt	3 250	2 890	
Handikapp A-hytt	3 610	2 990	
Stadsrundtur	180		
Summa kr			

Anm:

Hyttkategori "B-hytt" är insides,

På Banketten vill jag/vi ha

Kött	Fisk	Vegetariskt

Skriv här om det är något du är allergisk mot.

Vi ser helst att du/ni bokar via föreningens hemsida www.flottansman.se/riksarsmote

Saknas denna möjlighet ska ifyllt formulär skickas till Riksförbundet Flottans Män, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm

Vi vill att ni bokar tidigt. **Tisdag 2 april är sista dag för bokning och betalning till Bankgiro 827-7071, Flottans Män, Stockholm**

Förslag till dagordning vid Riksårsmötet med Flottans Män den 5 maj 2024 kl 09.00

1. Parentation. Årsmötet öppnas
2. Fastställande av den fortsatta dagordningen
3. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysande
4. Val av årsmötespresidium (ordförande och sekreterare)
5. Val av två justeringsmän att jämte mötesordförande justera protokollet
6. Val av två rösträknare (kan vara samma som i punkt 5 ovan)
7. Fastställande av röstlängd
8. Styrelsens verksamhetsberättelse (årsberättelse)
9. Ekonomisk årsredovisning
10. Revisorernas berättelse
11. Beslut angående ansvarsfrihet
12. Beslut
 - att fastställa de framlagda resultat- och balansräkningarna
 - att resultatet enligt styrelsens förslag i verksamhetsberättelsen belastar kontot "Eget kapital föreningen"
13. Beslut angående slutlig budget för år 2024 och preliminär budget för år 2025, samt årsavgift till riksförbundet för år 2026
14. Val av förbundsstyrelse, revisorer och valberedning
15. Förslag från lokalförening enl. § 15 i stadgarna
16. Avtackningar och avslutning.

Valberedningens förslag till styrelseledamöter och revisorer vid riksårsmötet 2024

Ordförande

Thomas Engevall, lof Haninge.	M	Omval	1 år	2024–2025
-------------------------------	---	-------	------	-----------

Ledamöter

Lars Sager, lof Karlskrona.	S	Nyval	2 år	2024–2026
Jan-Erik Knutas, lof Göteborg.	V	Nyval	2 år	2024–2026
Cawe Johansson, lof Sundsvall.	N	Kvarstår	1 år	2024–2025
Krister Hansén, lof Stockholm.	M	Kvarstår	1 år	2024–2025
Göran Löfgren, lof Karlskrona.	S	Avgår		2024
Lars-Erik Uhlegård lof Göteborg.	V	Avgår		2024

Ersättare

Jan Berglöw lof Stockholm.	M	Nyval	1 år	2024–2025
Bengt Randevåg, lof Härnösand.	N	Omval	1 år	2024–2025
Lars Elofsson, lof Kristianstad.	S	Omval	1 år	2024–2025
Ulf Ängemo, lof Halmstad.	V	Omval	1 år	2024–2025
Kjell Johansen, lof Nynäshamn.	M	Avgår		2024

Pers ers för

Hansén
Johansson
Sager
Knutas

Revisorer

Jöran Westling, lof Norrtälje.	M	Omval	2 år	2024–2026
Bo Johansson, lof Stockholm.	M	Kvarstår	1 år	2024–2025

Revisorsersättare

Maud Biärsjö, lof Stockholm.	M	Omval	2 år	2024–2026
Lennart Persson, Lof Södertälje.	M	Kvarstår	1 år	2024–2025

På uppdrag av riksårsmötet

Lars-Erik Wennersten

Sammanställande

Under år 2023 har Valberedningen bestått av följande medlemmar: Åke Semb, Sewe Lindberg, Stieg Andersson och Lars-Erik Wennersten. Om riksårsmötet så önskar står valberedningen till förfogande förutom Stieg Andersson som önskar avgå. Som ersättare till nyval har Örjan Sterner visat sitt intresse. Alla i valberedningen väljs på 1 år.

Känner fisk smärta?

Det är en fråga som vi fiskare ofta funderar över. I nuläget får fisken oftast ligga och sprattla när den har fångats tills den dör. Man vet nu att fisken lider den sista tiden i livet, men det verkar många inte bry sig så mycket om. Forskarna vet idag att fiskar känner smärta liksom ryggradsdjur och fåglar. Fiskar kan också bli både stressade och deprimerade. I en artikel i tidskriften Forskning & Framsteg utvecklas detta i en större artikel. Vi har hämtat en del fakta därifrån.

Jordbruksverket fokuserar på våra husdjur. Det finns omfattande regler som klargör hur hästar, kor, grisar, höns och andra tamdjur ska behandlas under deras livstid och vid avlivning. När det gäller fisk som odlas har regelverket utvecklats en del och i en del länder har reglerna skärpts. Jordbruksverket kräver nu att den odlade fisken ska bedövas före avlivning.

- Jag har aldrig upplevt att fisken plågas, säger yrkesfiskaren Roger Edlund i Norrfällsviken. Men alla andra levande djur känner ju smärta och det gäller givetvis också fisk. Större fisk slår man i huvudet med en klubba. Det har man gjort i alla tider. En orsak till detta var också att fisken slutade sprattla vilket kunde vara besvärligt i båten. - I samma veva strupskär man de större fiskarna så att blodet pumpas ut. Hjärtat slår ju även sedan fisken bedövats. I odlingen bedövade man fisken med kolsyra, men det håller man på att förbjuda. Nu är det elchocker som gäller i den yrkesmässiga hanteringen av fisken. - Beträffande strömming finns det inte mycket att göra. Strömmingarna dör också ganska fort, slutar Roger Edlund.

Får vi fortsätta koka levande kräftor

Det är inte bara fångade fiskar som plågas och ska bedövas innan de avlivas. Tidningen Havsutsikt, som är ledande när det gäller forskning om havet och havsmiljön, skriver i nr 2 /2023 att även andra djur som lever i havet plågas när de hanteras av oss människor. Det gäller till exempel kräftor, humrar och krabbor. ”Visst gör det ont när kräftor kokas” skriver tidningen. Den nya forskningen aktualiserar frågan om ändringar i djurskyddslagen. - Det finns starka bevis för att kräftor och humrar är kännande varelser, skriver forskaren Albin Gräns som är doktor i zoofysiologi vid Lantbruksuniversitetet. Jag är själv överraskad över hur många vetenskapliga studier det finns som bekräftar detta.

- Djurskyddslagen gör egentligen inte någon skillnad mellan olika arter. Har man möjlighet att känna smärta och lidande så är man automatiskt med. Det spelar ingen roll om man är hund, katt, fisk eller kräfta, förklarar Albin Gräns. När det gäller kräftor, humrar med flera leddjur betraktas det i flera länder som djurplågeri att koka kräftor och humrar levande innan de först bedövats. I till exempel Norge, Schweiz och

Yrkesfiskaren Roger Edlund bedövar snabbt större fisk med klubba innan den strupskärs så att blodet rinner ut. Foto: Uno Gradin

England är det förbjudet. Frågan är nu om Sverige följer efter.

Liksom när det gäller fiskar är det djur som hålls i fångenskap som reglerna gäller, till exempel hummer som hålls levande i akvarium innan de kokas. Vad som gäller beträffande kräftor som fiskaren fångat själv och sumpar dem innan de kokas är läget oklart. Frågan hur Jordbruksverket ser på frågan.

En översyn av djurskyddsreglerna vid slakt och avlivning har inletts vid Jordbruksverket. Detta påverkas också av kommande EU-lagstiftning.

Text: Uno Gradin

Först mot slutet av 1800-talet började vi i Sverige äta kräftor på det sätt som vi ofta gör i dag, kalla och hela. Första gången som ordet kräftskiva används är i Dagens Nyheter 1931. Foto: Ingmar Elofsson

Utkiken rapporterar

Under den här rubriken kommer du att hitta lite smånotiser som rör havet och sjömansyrket eller något annat som hör till området. Många talesätt och olika andra sätt att uttrycka något har ofta bäring från fartyg, havet och vatten. Ofta används även havet i olika sakrala sammanhang för att uttrycka något speciellt. Du är välkommen med bidrag, och då inte allt för långt.

Text och foto: Ingmar Elofsson

Därför vill jag bli sjökapten!

Så här skriver en 10 årig brittisk pojke i en uppsats:

När jag blir stor vill jag bli sjökapten, för det är ett lätt arbete och man behöver inte gå så länge i skolan. Man behöver bara lära sig att läsa av instrument. Sjökaptenener måste vara modiga så att de inte blir rädda när det åskar och stormar och är så dimmigt att man inte kan se någonting. Folk tror att det är svårt att köra båt. Men bara sjökaptenener vet hur lätt det är. En annan sak, som jag gillar mycket är lönen. En sjökaptentjänar mer pengar än han kan göra av med. Det jag inte gillar med att vara sjökaptent är att alla flickor vill gifta sig med en sjökaptent, så en sjökaptent måste jaga bort alla flickor för kunna vara ifred ibland. En sjökaptent får inte vara färgblind, så jag hoppas att jag inte är det, för i så fall kan jag inte bli sjökaptent och då måste jag börja jobba.

Införd i tidskriften Pejlingar, Flottans Män Göteborg, av sjökaptent Jan Björnhag.

guldring i ena örat för detta ändamål. Andra anledningar uppges vara att man rest jorden runt och korsat ekvatorn, skydd mot onda andar eller ett smycke, talisman, mot problem på resan.

Lösa boliner

Varför sjömän har ring i örat

Varför sjömän har ring i örat undrar många. Här är det befälhavaren på *Götheborg*, norrmannen Gunnar Siverberg Utgaard som bär en ring i vänster öra. En slagning på Internet ger 39 900 resultat som svar på frågan. Några av anledningarna sägs vara att om sjömannen föll överbord och sköljdes i land skulle ringen bekosta en kristlig begravning. Det fanns till och med en lag i Skottland som sa att alla sjömän måste ha en tjock

"Lösa boliner" är en gammal seglingsterm. Boliner är detsamma som boglinor. Det är linor som används i råsegel för att sträcka upp lovarts lik. Vid undanvindsegling kan bolinerna släppas, därav uttrycket att något går för lösa boliner, vind för våg, på Guds försyn eller utan försök till kontroll eller beräkning. Detta ansågs som ett slarvigt sätt och dåligt sjömanskap. På bilden, bolinerna ombord på briggen *Tre Kronor*.

För fulla segel

”För fulla segel” innebär att man under halvvind eller undanvind har samtliga segel satta och därmed håller högsta möjliga fart på aktuell kurs. Här fyrmastade barken *Pommern* för fulla segel. Foto: Ålands Sjöfartsmuseum

Blåkragen

För några år sedan genomfördes en konferens för 1 600 läkare och annan sjukvårdspersonal i Karlskrona. Personalen i incheckningen bar som sig bör i örlogsstaden blåkrage och råbandshalsduk. Foto: Ingmar Elofsson

Men var kommer de tre ränderna egentligen ifrån på blåkragen? Det finns flera förklaringar, mer eller mindre sannolika. Förutom att det skulle handla om tro, hopp och kärlek finns följande påståenden.

Myten säger att kragen är så stor för att skydda den vita skjortan mot hårpiskans tjära och flott. Den berättar också att de tre banden längs kragens kant finns där till minnet av amiral Nelsons tre segrar till sjöss: Aboukir 1798, Köpenhamn 1801 och Trafalgar 1805. Denna myt sprids än idag både inom och utanför Flottan, men innehåller egentligen ingen sanning.

Hårpiska var ett mode under sent 1700-tal och var inte i bruk när den utfällda kragen vann gehör. Dessut-

Dubbelknäppt kavaj

Anledningen till att det bärs dubbelknäppt kavaj på sjön är att knäppningen kunde skiftas så att vinden inte blåste in i kavajen. Det vill säga att kavajens öppning var i lä.

Här dåvarande marinchefen konteramiral Jan Thörnqvist i dubbelknäppt kavaj under medaljparaden vid hemkomsten av ME 03. Till vänster fartygschefen HMS *Carlskrona* kommendörkapten Mathias Jansson och till höger kapten Elisabeth Bommeskär.

om hade inte alla matrosar hårpiska. Det sägs däremot att eftersom kragen tidigare var en ståkrage veks den ned och skyddade på så sätt mot smuts i allmänhet.

Först med de tre linjerna var fransmännen i början av 1800-talet. Det är inte sannolikt att de skulle vilja hedra Nelsons tre segrar. Två av gångerna var de förlorarna. Engelsmännen själva har haft omväxlande en, två eller tre linjer. Det svenska bruket är säkert en influens från Europa. Det nämns 1850 att den blåkragade skjortan ska vara av engelsk modell. Att olika länders sjömansuniformer blev så lika varandra beror på att kaptener och befäl tog värvning i olika länders flottor och på så sätt spred bruket av blåkragen över världen

Sjöfartsverket beställer nya isbrytare

Aker ARC 130 S-designen för ny svensk isbrytare. Designen har färdigställts i nära samarbete med Sjöfartsverket (SMA) och är optimerad för Sveriges isbrytande behov. Fotomontage: Aker Arctic

Sjöfartsverket har idag fem isbrytare, *Ale, Atle, Frej, Oden* och *Ymer* och i regeringens budget 2023 fanns finansiering för investering av nya isbrytare. Upphandlingen har startat och omfattar två nya isbrytare till en kostnad av 3,4 miljarder. Den första ska vara i drift 2027. De av Sjöfartsverkets isbrytare som nu är i tjänst levererades runt mitten av 1970-talet och har i stort sett ett halvsekel bakom sig, förutom *Oden* som levererades 1989.

Även om vintrarna numera är långt från 1984 till 1986, då stora delar av både Östersjön, Öresund och Kattegatt var isbelagda, så har Bottenviken och delar av Bottenhavets kustområden varit isbelagda även i år. Sjötrafiken i dessa områden är omfattande och är mycket viktig för svensk exportindustri.

Designen av isbrytarna har gjorts av finska Aker Arctic Technology i nära samarbete med Sjöfartsverket. Några av kraven har varit att de ska kunna bryta en bredare ränna, 32 meter, då storleken på fartygen som trafikerar Östersjön blir större. Kravet är också att de ska vara billigare i både drift och underhåll och de ska dessutom klara en övergång till fossilfritt bränsle samt att bränsleåtgången ska var 70 % lägre än *Atle*-klassen.

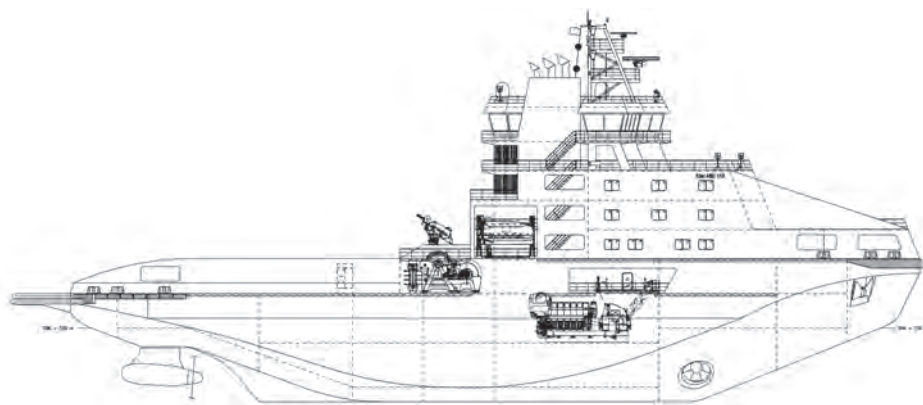
Fartygets framdrift sker med tre styrande propelleraggregat som kan svänga 360 grader, det vill säga att de kan rotera varvet runt och fartyget är även försett med bogpropeller. Det innebär att manövreringen blir snabb, att fartyget kan gira 360 grader på stället samt förflytta sig lika snabbt framåt som bakåt. Dagens isbrytare av *Atle*-klass har fyra propellrar, två förliga och två akterliga.

Isbrytare av Aker ARC 130 S-designen är både större och kraftigare än *Atle*-klassen, som den ersätter, men de är både effektivare och använder mindre energi då de utför samma uppgifter, enligt Aker Arctic. Den nya skrovformen och framdrivningsmaskineriet är en bidragande orsak till denna inbesparing.

Faktaruta

Längd:	126 meter
Bredd:	28 meter
Djupgående:	8 meter
Displacement	15 400 ton
Framdrivning:	Fyra huvudmaskiner Diesel-elektriskt 21 MW (ca 28 500 hkr). Triple-azimuthing propulsion.
Ice class:	Polar Class 4 Icebreaker (+)
Mer information finns på www.akerarctic.fi och på www.sjofartsverket.se	

Sidovy där det tydligt framgår att det finns generöst med arbetsutrymme på däck. Framdrivningen med de så kallade azimuth thrusters framgår i aktern. Ritning: Aker Arctic. Principbild på en azimuth thruster avsedd för artiska förhållanden till höger. Bild från Kongsberg.

Utveckling av marinens sjörörliga logistik

Den sjörörliga logistiken fortsätter att utvecklas. Ett exempel på det är att FMV (Försvarets materielverk) nyligen tecknade kontrakt med leverantören Astilleros Armon Vigo SA för leverans av två nya arbetsfartyg. De nya fartygen ska ersätta HMS Pelikanen och HMS Furusund. De bägge nya fartygen når Försvarmakten under 2027 och 2028.

Arbetsfartyget är en av tre nya plattformstyper som ingår i det arbete FMV nu genomför för att stödja Försvarmakten i utvecklingen av den marina sjörörliga logistiken. Övriga plattformstyper som ingår är nya hamnbogserare och trängfartyg, den senare är avsedd för olika slag av marin underhållstjänst. De nya systemen kommer fortlöpande att levereras till de marina basbataljonerna och de marina militärbaserna.

Fyra hamnbogserare står inför leverans till Försvarmakten under våren 2024 och anskaffningen av nya arbetsfartyg är den andra upphandlingen som FMV nu genomfört. I och med att avtalet är signerat övergår nu anskaffningen av arbetsfartyg till ett fristående anskaffningsprojekt.

– Som projektledare för anskaffningen av hamnbogserarna så kommer jag ta med en hel del erfarenheter in i den mer komplexa anskaffningen av arbetsfartygen. I grund och botten så är vi samma projektteam, både från FMV och från Försvarmakten, fast såklart utökat till en större grupp, säger Susanne Nordman, projektledare för anskaffningen av arbetsfartygen vid FMV.

Källa: FMV (Försvarets materielverk). Bild: Saltech © (bilden visar ett koncept och inte slutlig design).

Uppgifter och preliminära fartygsdata (design och fartygsdata kan justeras till mindre del under projektets gång)

Förmågor

- Sjöarbeten med:
 - Undervattensarbete
 - Humandyk med lufttuber
 - Bärgning av sjöfynd
- Torpedbärgning (yt- och bottenbärgning)
- Logistikförsörjning av andra marina enheter.
- Stöd till teknisk tjänst

Fartygen förbereds med gränssytor för förmågorna:

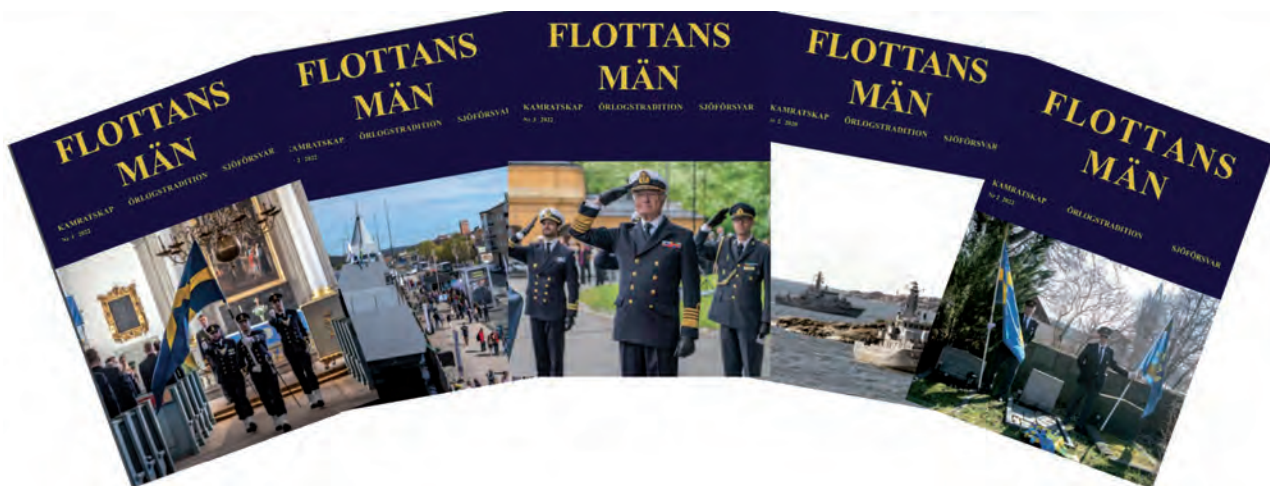
- Minering
- Humandyk 60 (80) m djup

Fartygsdata

Längd över allt:	50 m
Bredd:	10,5 m
Djupgående:	3,0 m
Displacement:	990 ton
Fart:	14,5 knop
Isklass:	1C (15-30 cm tjock is)
Besättning:	14 personer (+ 6 gästkojer)
Självskydd:	2 st SSKSP (snabbskjutande kul-sprutor med ballistiskt skyddade skjutpositioner)

Fortsatt upprop till tidskriftsfonden!

Flottans Mäns tidskrift är en viktig del av vår verksamhet och har funnits i någon form sedan föreningen bildades 1935 och den registrerades som tidskrift 1941.

Kostnaden för tryckning och distribution av tidskriften har genom åren varit, och är, en stor del av föreningens kostnad vilket ökat under senare år. Tidskriften finansieras genom medlemsavgiften, idag 120:- per år, annonser och donationer till tidningsfonden. Vår strävan är att inte höja medlemsavgiften mer än absolut nödvändigt.

Under 2024 finns också en klar risk att de tidigare bidrag vi erhållit av Försvarsmakten via Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) inte kommer att kunna påräknas då Försvarsmakten sagt upp det avtal med SMKR som möjliggjorde stödet. Att bygga upp en egen ekonomi för tidningen som är oberoende av beslut och pengar av andra än oss själva är därför viktigare än någonsin.

Den långsiktiga målsättningen ligger fast, vilket innebär att tidskriften med bibehållen kvalitet, till den allra största delen ska kunna bära sina egna kostnader. Arbetet med att bygga tidskriftsfonden fortätter därför med oförminskad kraft och med inspiration från resultatet 2023 (se sidan 44). Ta därför fortsatt möjligheten att som läsare, medlem, lokalförening, organisation, företag och övriga att fortsätta ge bidrag till Tidskriftsfonden.

Gåvogivarna under 2024 presenteras i 2025 års första nummer av vår tidskrift.

Bidragen/gåvorna sätts in på Plusgiro 5 88 19-4. Märk bidraget med "Tidskriftsfonden".

Flottans Män i Jönköping på Karlskronabesök

Flottans Män Jönköping på besök hos Flottans män i Karlskrona. Fr.v. Sven Johansson, Leif Aljered, Tommy Johansson FM Karlskrona, Conny Hellman, Göran Löfgren, FM vice förbundsordförande, Lasse Krans, Jimmy Ericson, Thorvald Alfredsson, PerÅke Strandsäter, Claes von Sivers, Rolf Holmqvist, Claes Göran Borg, Lars Sager, ordförande FM Karlskrona och Sven Anders Nyström.

I höstas besökte en grupp medlemmar från Flottans Män i Jönköping örlogsstaden Karlskrona. Det blev ett helt igenom trevligt och intressant besök. Vi började med att besöka Flottans Män i Karlskrona där ordföranden Lars Sager tog emot oss i deras mycket fina och trevliga lokaler. De är som sig bör belägna i en marin miljö, i marinens fritidsläger Skönstavik och byggnaden Fylgia. En plats som säkert många av läsarna besökt vid något tillfälle.

Lars Sager och några av medlemmarna visade oss runt i lokalerna och här fanns en mängd artefakter med marin anknytning. Föreningen har även ett samarbete med en systerförening i tyska Peenemünde. Vi berättade om våra respektive förenings verksamhet och fick ett intressant utbyte där vi både kunde ge och få tips på olika verksamheter. Då vi kommer från Småland så bjöd vi givetvis på ostkaka med sylt och vispgrädde. Vi fick även ett fantastiskt fint bokverk om historien kring Örlogsstaden Karlskrona. Vi inkvarterade oss senare på dagen på ett hotellliknande vandrarhem och tillsammans lagade och åtnjöt vi årtsoppa på kvällen och hade en fin kväll tillsammans.

Andra dagen besökte vi Museet för Rörligt Kustartilleri på Aspö och fick en fantastisk genomgång över det välutrustade museet. På vägen ut med färjan till Aspö fick vi även möjlighet att bese delar av örlogshamnen med fartygen och olika byggnader då färjelinjen passerar utmed hamnen. På Aspö bjöd vår medlem Sven Johansson och hans fru på förträfflig korvlunch på sitt sommarställe i strålende solsken. Stort tack till herrskapet Johansson!

Leif Aljered mottar boken om Örlogsstaden Karlskronas historia av ordföranden i Flottans Män Karlskrona Lars Sager.

Ett annat måste i Karlskrona är ju givetvis Marinmuseum och dess fantastiska samlingar. Här speglas vår marina verksamhet genom seklerna och även den tid då de flesta av oss gjorde vår första bekantskap med Försvarsmakten. Mycket intressant är givetvis även den del där Sveriges första ubåt Hajen finns och även den betydligt modernare Neptun. Före detta ubåts-officeren kommendörkapten Leif R. Carlsson guidade oss runt på Neptun och visade sina breda kunskaper inom ämnet.

Nöjda och glada ställde vi sedan åter färden mot Småland och Jönköping mycket nöjda och tacksamma efter ett fint besök i Karlskrona. Vi vill passa på och tacka alla er som möjliggjorde detta på olika sätt. Det är också ett sätt för en lokalförening att umgås både med oss själva men inte minst få besöka våra andra lokalföreningar. Genom god planering och egna aktiviteter kan även kostnaderna hållas inom rimliga gränser.

Intressant och givande diskussion och tankeutbyte om våra förenings verksamheter.

Text och foto: Leif Aljered, Flottans Män Jönköping

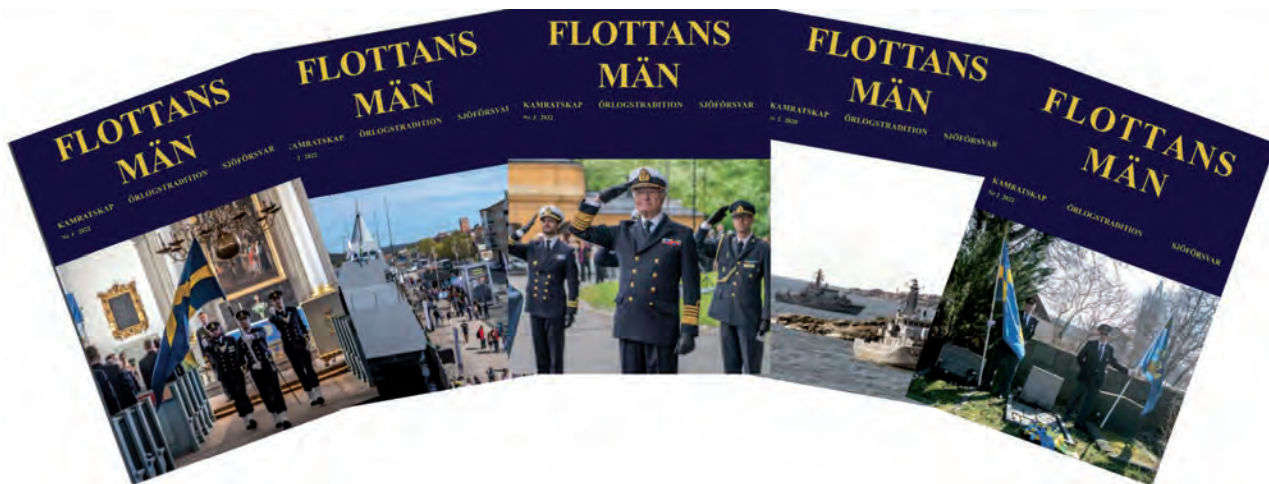
Komplettering Flottans Män Kalmarsund 20 år

Tyvärr saknade vi ett namn i nummer 4/23 av vår tidskrift på kvartetten som var med och startade Flottans Män Kalmarsund. Här är en komplett bild med namn. Från vänster: Hans Söder, Ingegerd Hammarlund, vars make Bengt Hammarlund var med och startade Flottans Män Kalmarsund, Roland Claeson och Ulf Wikström, sekreterare. Foto: Ingmar Elofsson.

Mycket bra resultat för tidskriftsfonden!

Vårt upprop i syfte att stödja utgivningen av vår tidning och på sikt kunna göra den självbärande har gett ett mycket bra resultat under 2023. Inte mindre än 39 435 kronor har samlats in från läsarna. Gåvogivare under 2023 är nedanstående lokalföreningar, medlemmar och andra läsare.

Bidragsgivare 2023 har skänkt 39 435 kronor!

Olaf Andersen
Stellan Andersson
Gunnar Bergljung
Anders Björk
Lars-Erik Blomqvist
Conny Byqvist

Linda Böhme
Christer Cardell
Roland Ekstrand
Lennart Ellebring
Arne Gunnar Eriksson
Flottans Män Karlshamn
Flottans Män Karlskrona
Flottans Män Nynäshamn
Flottans Män Stockholm
Flottans Män Sundsvall
Flottans Män Västerås
Flottans Män i Haninge
Bo Furén

Kjell Gunnarsson
Gunnar Torbjörn Hallerdal
Kjell Hartvig
Ernst-Olof Håkansson
Lennart Håkansson
Tommy Johansson
Cawe Johansson
Alf Karlsson
Göran Karlström
Göran Kronquist

Göran Kullving
Anna Kuylenstierna
Göran Löfgren
Per-Erik Lögdberg
Sven Magnander
Per-Erik Nejdefelt
Max Nielsen
Phillip Nielsen
Erik Nihlmark
Gunnar Nyström
Anders Olofsson
Enzio Pettersson
Gunnar Rasmusson
Ingegerd Teresia Rosén
Göran Ruuvig
Lars Saareklint
Lars Sager
Rolf Sandels
Kim Sjölund
Sven Stene
Ingvar Stenmark
Anders Stävberg
Rolf Svensson
Leif Göran Svensson
Per-Håkan Söderholm
Per-Erik Tibblin
Nils Tjärnbro
Chatrin Vinlöv
Per-Olof Wallenberg

Flottans Mäns Riksförbund med förbundsstyrelse och redaktör tackar för det storsinta stödet!

ER TRYGGHET - VÅRT MÅL!

Hos oss hittar du världsledande komponenter
för framdrivning av båtar och fartyg.
Trans-Auto finns med från idé till färdig produkt.

- ✓ Tekniskt stöd & rådgivning
- ✓ 10.000 originalreservdelar i lager
- ✓ Service på plats

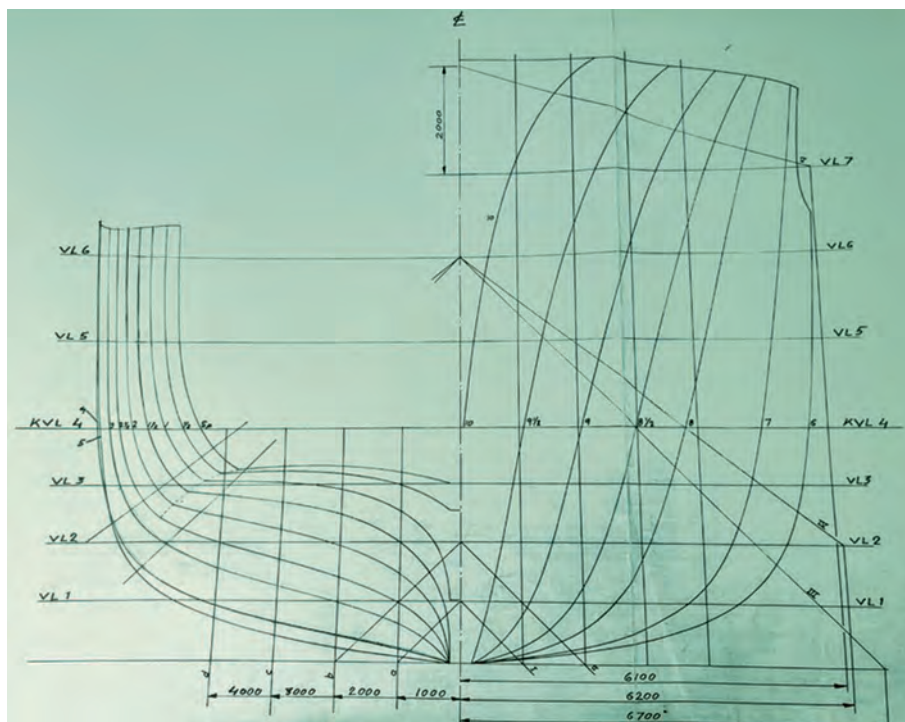
TRANSAUTO.SE

Förrådsvägen 6, 151 28 Södertälje
+46 8 554 240 00

TRANS-AUTO AB

Driveline systems for mobile and marine applications

NEONAVAL AB

Sponsor av Flottans Män symposium "Kommande ytstridsfartyg i Östersjöområdet"

Bokrecensioner

Skuggor från vattnet

Boken *Skuggor från vattnet* av Mikael Lindholm är inte bara

skuggor som titeln anger utan ögonvittnesskildringar från verkliga händelser, grodmän och miniubåtar i Karlskrona skärgård 1984. En tid som nog de flesta läsarna har något förhållande till. Inte bara till den då aktuella nyhetsrapporteringen utan även deltagit aktivt som anställd i olika former eller som värnpliktig i Försvarsmakten.

Skrönorna och vandringshistorierna om händelseförloppen har blivit många genom åren och som vanligt så har felaktigheter spridits då fakta saknats i de olika händelsekedjorna. Författaren till boken, Mikael Lindholm, tjänstgjorde som löjtnant och plutonchef vid Norra Smålands regemente I 12 och med 3:e kompaniet bevakade han området vid Almö i mars 1984. Almö är halvön som förbinder Hasslö över ett sund med en bro.

Författaren tar upp skeendet från den 2 mars 1984 som är rikt illustrerade med kartor, teckningar av iakttagelser, tjänsteanteckningar och egna dagböcker och med aktuellt underrättelseläge ges läsaren in god inblick i händelseförloppet och dess bakgrund. Dessförinnan får läsaren en god bild av Mikael som person, egen utbildning, hans tjänstgöring i försvaret och det dagliga arbetet på I 12 och de vapen hans förband var utrustat med. Som läsare får du även en tillbakablick över kalla kriget och den värld vi då levde i. Detta för in läsaren i hur världen men även vår egen omgivning såg ut för fyrtio år sedan. På så vis är det lättare att förstå och sätta in händelserna 1984 i ett sammanhang.

Boken skildrar sex dygn av dramatiska händelser som utspelar sig i Karlskrona skärgård i mars 1984. Efter rekognoscering i området grupperade Mikael med sitt förband och läsaren får till sig ett detaljerat händelseförlopp och med olika vittnesuppgifter från deltagarna. Författaren har haft återträffar med de värnpliktiga som tjänstgjorde 1984 och de har även besökt platsen tillsammans. En realistisk berättelse där även dagliga bestyr och bekymmer finns med. Så börjar en berättelse om iakttagelser, verkanseld, spår efter grodmän, cigarrliknade föremål i vattnet. Allt beskrivet i detalj med tider, autentiska bilder, tidningsklipp och teckningar av iakttagelser i en logisk följd, som gör det lätt för läsaren att följa verksamheten och händelseförloppen. Avslutningsvis tar författaren upp sina egna reflektioner efter dygnet på Almö i mars för fyrtio år sedan.

En läsvärd bok som speglar det som inte alltid är så vanligt, hur ubåtsjakterna genomfördes och uppfattades

längst ut på förbanden. Samtidigt har en viktig dokumentation både publicerats för framtiden och bevarats, något som annars oftast förvaras i något arkiv på glömskans förtöjningsplats.

Ranunkel Förlag
ISBN 978-91-988275-4-5
376 sidor och illustrationer

Text: Ingmar Elofsson

En hälsning från Motståndsrörelsen

Jane Horney försvann spårlöst i Skåne i januari 1945. Snart spreds rykten om att hon fortfarande var i livet, innan den danska regeringen något år senare lät meddela att hon likviderats på internationellt vatten i Öresund av motståndsrörelsen för samröre med tyskarna. Men var det sanningen och var hon skyldig till det hon anklagades för vilket författaren belyser i boken.

Conny Palmkvist har skrivit en intressant och detaljerad berättelse om Horney's öde. Det är en ganska svart redogörelse om andra världskrigets spioner, motståndsmän och dubbelgångare vilka lurade i såväl skuggorna som i de finaste salonger i en nordisk miljö. Efter omfattande research av författaren ger han sin bild av fallet, om mordet på en oskyldig och hjältemodig ung kvinna i den svenska statens tjänst.

1985 gjorde SVT en TV-serie i sex avsnitt om Jane Horney och frågan var vid detta tillfälle känslig i Danmark och röster höjdes för att stoppa sändningarna i dansk TV.

Författaren Conny Palmkvist har ett par andra titlar i samma genre, motståndskampen mot nazismen och då förlagt till Danmark och Öresundsregionen.

Bokförlaget Forum
ISBN 978-91-37-15796-2
581 sidor och illustrationer

Text: Ingmar Elofsson

Lokalföreningarna informerar Region Nord

Härnösand

Lotsen Johan har ett tufft jobb

Johan Eliasson i Härnösand har ett tufft yrke. Johan är nämligen en av landets dryga 200 lotsar. I ur och skur hjälper Johan och hans kollegor sjöfarten att hitta rätt på havet oavsett väder. I söndags berättade Johan med både ord och bilder om sitt spännande yrke.

Det skedde vid höstmötet tillsammans med föreningen Härnösand och havet. Föreningen har till ändamål att – med Härnösands historiska bakgrund – under tidigare skeden, i dagsläget och inför framtiden öka och sprida kännedom om sjöfarten och havets betydelse för Härnösands utveckling. Föreningen startade 1995 av Karl-Erik Edberg och från 2005 fram till nu har Lennart von Post varit ordförande. Ett 40-tal föreningsmedlemmar och andra intresserade deltog vid mötet.

Den andra delen av mötet handlade om gymnasiet framgångsrika sjöfartsutbildning och det nya övningsfartyget M/S *Polstjärnan*. Raymond Persson är sedan många år lärare vid utbildningen. Han hade mycket gott att säga om utvecklingen av utbildningen.

När det är dags för Johan att jobba utgår han med lotskuttern från lotsstationen vid Spikarna på Alnön. Arbetsområdet är Sundsvallsbukten och Ångermanälven. Den tuffaste delen av jobbet är bordningen. Lotsen klättrar oftast på en repstege som hänger ned från fartygets sida när han eller hon ska ta sig ombord på fartyget som ska lotsas. Det finns fortfarande inga tekniska hjälpmedel för lotsen att ta sig ombord på fartygen. En lots måste klara av att ta rätt beslut även under press och svåra förhållanden. Förutsättningarna kan ändras snabbt och en lotsning som i början verkar enkel kan bli mycket besvärlig. På lotsbåten är de alltid två båtmän i tjänst för att klara säkerheten och transportera lotsen till fartyget som behöver assistans.

Johan Eliasson antrar lotsledaren på ett fartyg, en inte helt riskfri procedur.

Efter Johans intressanta föredrag anträdde Raymond Persson talarstolen. - För fyra år sedan lades sjöfartsprogrammet i Härnösand ned på grund av för få sökande, berättade Raymond. Nu har situationen vänt till det bättre med betydligt fler sökande än det finns platser. Alla tre årskurserna är nu fullbelagda och arbetsmarknaden är ljusare än på många år. - Sjöfartens behov är enormt. De närmaste fem åren behövs omgående 2.500 sjömän i bland annat befattningar på däck eller maskinrummet. Intresset är så stort att några av våra elever erbjudits jobb redan innan de hunnit bli klara med utbildningen.

Under höstmötet valdes Anders Nordin till föreningens ordförande. Den tidigare mångåriga ordföranden Lennart von Post utsågs till hedersordförande.

Text: Uno Gradin

Lotsen Johan Eliasson.

Sundsvall

Lille Jul!

"Midvinternattens köld är hård, stjärnorna gnistra och glimma", en känsla som sannerligen många instämde i sin vandring till vårt, för året, nya vattenhål där vi firade Lille Jul. En bitande kyla och ett snötäckt Sundsvall svarade för en perfekt inramning av 2023 års Lille Jul. Till Lille Jul var förutom Flottans Mäns medlemmar även medlemmarna i "Skeppare-Gillet i Sundsvall" inbjudna.

Om bytet till en mer centralt belägen lokal, Englaporten, medverkade till att ovanligt många ville delta är oklart. Faktum är att uppslutningen var över förväntan. Inte bara lokalen var ny, det var även den levande underhållningen i form av en skönsjungande trio spelmän, av kassören döpta till "Tre Gringos".

Aftonen inleddes med mingel samt glögg och pepparkakor till några lugna musikaliska verk.

När baren öppnades klockan 18.01 passade många på att förse sig med dryck till den kommande måltiden. När alla hade placerat sig vid borden hälsade ordförande, Cawe Johansson, alla välkomna till Lille Jul och Englaporten.

Ett välsmakande Julbord stod uppdukad och inmundigades till de i baren inköpta dryckerna.

Ingen fest utan ett bra lotteri. Med priser som löjrom och ädla drycker, ett stort tack till Bo Sillman som skänkt dessa värdefulla priser samt ytterligare värdefulla priser, var det ingen konst att få många att köpa lotter. Många var glada men gladast var nog de som vann.

Till v. Monica Ruda och Niclas Johansson. Till h. Bengt Näsman och Ulla Britta Jedeblad.

När mörkret var kompakt och termometerns kvicksilver dragit ihop sig ytterligare var det dags att avrunda tillställningen.

Carl Martinsson

För den muskala underhållningen svarade Hans Westberg, Bill Bolin och Per Ljungström.

Region Mitt

Gotland

Flottans Män Gotland

(I syfte att sprida info om vår förenings intressanta sammankomster skriver vi normalt en kort tidningsartikel i lokalpressen. Nedan återfinns texten från några av dessa artiklar).

9 december

Som traditionen bjuder avslutade Flottans män Gotland lördagen den 9 december verksamhetsåret med jullunch på restaurang Koggen vid Scandic Visby. Till välkomstglöggen underhölls vi av medlemmen och dragspelsvirtuosen Lars-Inge

Anderssons stilla julmusik. På sedvanligt proffsigt manér bjöd sen Scandic med sin personal på en smakfull komposition på två tallrikar med bla flera sorters sill och lax, ägghalvor med räkor samt köttbullar, prinskorv, paté och julsinka. Under måltiden sjöng vi under ledning av klubbmästaren Olle Håkansson visor till snapsens väl, lyssnade till Lars W Grönberg som kåserade om julen ombord på tidigare långresefartyget Älvsnaabben samt gladdes när ordförande Lars Ellebring hedrade två medlemmar i styrelsen för deras insatser under många år. Lars Danielson tilldelades Flottans män Ankarmedalj i guld för förtjänstfullt arbete dels som vice ordförande, dels som ansvarig för vår uppskattade programverksamhet i allmänhet och i synnerhet för under jubileumsåret 2022 många uppskattade programpunkter. Främst Marinens ungdomsmusikkår Kronans konserter på Gotland. MYCKET VÄL GENOMFÖRT

och väl värd denna medalj. Marita Wöldern tilldelades Flottans Män Ankarmedalj i silver för mångårigt och förtjänstfullt arbete som föreningens kassör. En "blåslampa" som är väl värd denna medalj. Ett varmt tack framfördes till Johnny för alltid god service under måltiden. Ett innehållsrik år är avslutat.

25 januari

Dryga 20-talet medlemmar i Flottans Män Gotland träffades i Marinstugan till ärtmiddag och ett intressant föredrag av försvarsdirektör Alf Söderman om det civila försvarets återkomst och utveckling på Gotland. Ett föredrag i tiden sett mot bakgrund av budskapen vid tidigare Folk- och Försvarskonferensen. Alf sammanfattade regeringsuppdraget till Länsstyrelsen och Försvarsmakten (P 18) 2017–2022 som skulle ge aktörerna direkta svar på hur man på ett bättre sätt kan organisera och sam-

ordna totalförsvaret på Gotland med målet att skapa en framtida nationell totalförsvarsmodell. Forsvarsberedningen menar att det behövs ett tydligare lednings- och lydnadsförhållanden i det civila försvaret. Alf betonade vikten av att bygga upp främst Gotlands försörjningsberedskap avseende lagerhållning av mat och medicin för att garantera månader av uthållighet. Ett annat för oss gotlänningar prioriterat område är bygget av en reservhamn. En annan aktuell sårbar fråga, som särskilt berör oss öbor, är tillgången på dricksvatten och där nu riksintresset för cementtillverkning och öns dricksvattenförsörjning möts i en intressekonflikt. Många frågor ställdes som initierat besvarades av Alf. Han betonade avslutningsvis vikten av folkförankring och tillit. "Tror man att samhällets insatser är trovärdiga blir man själv mer villig att ställa upp". Många s.k. "cliffhangers" återstår så Alf hälsades välkommen åter. Kvällen avslutades med en superb måltid med Skagentoast följt av ärtsoppa à la Olles recept vilket skapade många tillfällen till sång, skratt och kamratligt umgänge.

5 februari

Den 5 februari 1811 upprättades Gotlands nationalbeväring av kung Carl XIII och lade därmed grunden till det som idag är det återuppståndna Gotlands regemente P 18. Denna högtidsdag firas årligen och alla kamratföreningar oavsett försvarsgren inbjuds numera då regementet är värdförband till Gotlands alla militära kamratföreningar. Vid årets högtidsdag representerades Flottans Män Gotland av Lars Ellebring och Stephen Trodden i kamratföreningarnas gemensamma fanborg.

Text och foto: Lars Ellebring

Mottagare av Ankarmedaljer, fr.v. Lars Danielson Ankarmedalj i guld, Lars Ellebring och Marita Wöldern Ankarmedalj i silver.

Kamratföreningarnas fanborg vid P 18 högtidsdag.

Stockholm

Stockholmsrapporten

Så har vi då passerat över ännu en "datumlinje" och skriver 2024. Men innan det blev så dags hade FM Stockholm full verksamhet ända fram till Lucia. Sedan den förra rapporten har vi haft besök av överstelöjtnant Joakim Paasikivi, som den 14 november hade kunnat spränga Örlogshemmet om vi inte hade satt en gräns för anmälningar till 50 personer. Inom två timmar hade alla 50 platser fyllts och vi som fick plats fick lyssna till ett mycket intressant föredrag om kriget i Ukraina. Mer om detta föredrag på annan plats.

Nästa programpunkt var den årliga julbordskryssningen till Mariehamn med *Viking Cinderella*. Fullsatt även här. Vi hade bara bokat för 50 personer och det förslog

inte. Det gick dock att göra tilläggsbokning för ytterligare några sjömän, så ingen blev kvar på kajen. Glädjande är att flera medlemmar från regionens föreningar sluter upp. Trevligt att träffa "grannar" i samband med att julbordet rensas.

Om kryssningen är en del av våra traditioner så är luciafirandet lika traditionellt. Vi bjöd in till kaffe, glögg och hembakat bröd (tack Eva Gahmberg). Lokalerna i Örlogshemmet fyllda till brädden igen, vad annars?

Så kom vi då över årsskiftet. Det inleds med en liten "revolution" vad avser uppbörd och bokföring av medlemsavgifter. I alla tider har kansliet manuellt uppdaterat varje medlem som betalat sin avgift och därefter bokfört denna. Nu är dock de

gamla rutinerna begravda med hjälp av MyClubs faktureringservice. Alla medlemmar har fått en faktura i ett gruppskick och när denna betalas förs fullgjord betalning automatiskt in i medlemsregistret och en betalningsfil från banken importerar i bokföringsprogrammet och därmed är det klart. Många timmars manuellt arbete med att uppdatera 600 personposter sparas in till kommande kassörs fromma.

Årets första föredrag kommer att handla om att flottan sedan 1500-talet har utsmyskat sina fartyg med galjonsfigurer, vapensköldar och annan ögonfägnad. Mer om det i nästa nummer.

Krister Hansén

Västerås

FM Västerås hade årsmöte.

Den 10 februari höll FM Västerås årsmöte i Marinlokalen. Efter fyra glas på skeppsklockan började mötet exakt på slaget kl 14. Mötet öppnades av ordförande Magnus Leuchovius och därefter följde en parentation för de som avlidit under året. Efter de formella inledningspunkterna ajournerades mötet varvid Fredrik Wiebe som besökte oss presenterade sig själv och informerade om SMKR och dess framtid eller snarare kanske icke framtid p.g.a. att SMKR kan gå miste om sitt årliga bidrag från Försvarsmakten.

Efter informationen återtog mötet och Fredrik valdes till mötesordförande. På årsmötet valdes det ny ordförande Antonio Grimaldi på två år och Magnus L valdes till sekreterare för fyllnadsval på ett år. Till ny kassör röstade mötet fram Peter Nicolaides. Efter mötet överlämnades klubban till nye ordföranden och deltagarna bjöds på smörgåstårter, kaffe och kaka. Nye ordförande tackade för förtroendet och gav en kort presentation av sig själv. Fredrik, Magnus samt avgående sekreterare Erik Arvidsson avtackades med en varsin flaska vin. Nedan följer en egen presentation av den nya ordföranden Antonio Grimaldi.

Magnus Leuchovius/sekreterare.

Jag heter Antonio Grimaldi och är nyvald ordförande. Jag är 68 år gift med Annelie, vi har tre barn och fyra barnbarn. Det är som man brukar säga livets efterrätt. Mina fritidsintressen är bilar, båtar och maskiner

i överlag. Jag tidigare haft några fritidsbåtar allt från trä till plast och aluminium.

Jag har alltid haft ett starkt intresse för Flottan, 1974 gjorde jag min värnplikt ombord på Jagaren Halland och då som ubåtsjaktmatros. Idag 50 år senare blir jag vald som ordförande i Flottans Män Västerås. Det är med respekt och stor glädje som jag åtar mig ordförandeskapet.

Sverige har existerat som kungarike i närmare 501 år och för snart 502 sedan bildades den Svenska Marinen. Allt startade med Gustav Eriksson Vasa som köpte tio bestyckade fartyg på kredit från Lübeck som levererades den 7 juni 1522 vid Slåtbaken utanför Söderköping.

Vi har en lång örlogs-tradition i Sverige som jag tycker vi ska värna om och vara stolta över. Flottans Män Västerås ska bevaras som en stark sammanhållen kamratförening där vi kan träffas byta erfarenheter, bevara traditioner och glädjas bland oss sjöbusar.

För
Kamratföreningen
Flottans Män:

*Ordförande: Antonio
Grimaldi*

Magnus Leuchovius överlämnade ordförandeklubban Antonio Grimaldi

Nye ordförande Antonio Grimaldi tackar för förtroendet och presenterar sig.

Region Väst

Göteborg

Kamrater!

Sedan föregående nummer har en del hänt inom vår förening i Göteborg. Vi har genomfört sedvanligt julfirande med Lillejul den 15 december med drygt 30 deltagare. Mycket trivsamt med god julmat, sång och musik

Just nu deltar Flottans Män i Båtmässan i Göteborg tillsammans med Ubåtsklubben Nordkaparen och Föreningen Jagaren Smålands Vänner i en gemensam monter. Med ett bra läge längs ett stråk som många besökare som kommer in från huvudentrén vid Korsvägen passerar. Rekryteringen ser åter ut att gå bra.

Till vänster Flottans Män Göteborg i montern på Båtmässan 2024. Fr v: Thore Cullberg Jagaren Smålands Vänner, Claes Strömvall FM Göteborg, Lars-Erik Uhlegård FM Göteborg, Hans Nordin Ubåtsklubben Nordkaparen och Hans Utstrand FM Göteborg. Nöjda efter god rekrytering. Bild: Leif Gyllenhök FM Gbg. På bilden till höger Claes Strömvall i samtal med PO Eriksson med ryggen mot kameran och längre bort samtal med passerande som vi intresserade för våra tre föreningar. Bilden: L-E Uhlegård FM Gbg

Samtidigt genomförs mindre reparationer i Marinstugan och uppsnygningar av foajén mot Örlogsvägen, i väntan på mer omfattande renoveringar och anordnande av nya toaletter och ny foajé mot trädgårdssidan och bygglov från Stadsbyggnadskontoret.

Den 25 januari var det dags för årets första klubbafon då vi skulle få höra säkerhetschefen för Göteborgs hamn, Thomas Fransson, tala om hamnens olika verksamheter och hur det kommande Nato-medlemskapet kommer att påverka hamnen

och verksamheten där. Tyvärr blev Thomas sjuk strax innan genomförandet. I stället kom vår medlem Kent Nordström till vår hjälp och frälste oss, ca 60 närvarande, som så ofta tidigare när liknande situationer uppkommit. Kent talade om intressanta händelser under andra världskriget som rörde radar- och signalspaning. Under begreppet "Utan spaning ingen aning". Mindre kända händelser i radiorymden under andra världskriget. Klubbaftonen inleddes med ärtsoppa och pannkakor med sylt och vispad gräddes samt varm punch för den som så önskade. Detta föredrag hade Kent haft för några år sedan men nu var det så många nya medlemmar att detta inte hade någon betydelse. Jag såg det själv för andra gången och var lika fascinerad nu som då. Ett i högsta grad aktuellt ämne med tanke på kriget mellan Ryssland och Ukraina. Thomas Fransson återkommer senare under året med denna föreläsning.

Den 1 februari blev en trevlig och informativ kväll för de cirka 20 kamrater som var med i besöket på "nya" Sjöfartsmuseet – Akvariet. Vår äldste aktive medlem PO Eriksson (95 år) deltog och visade sig ha del i en av museets utställningar. Det rörde Albatrossexpeditionen (djuphavsuundersökningar) 1947–1948 jorden runt som PO deltog i under 1948. PO berättade målande under dialog med vår guide samtidigt som bilder från expeditionen visades. Besöket fortsatte efter inledningen i museets hör-sal med rundvandring med den väl påläste

guidens förklaringar och svar på våra frågor. Det avslutades med besök i den helt nya akvarieanläggningen, som blivit förse-nad på grund av pandemin, varför ett antal större rovfiskar ännu inte hunnit tillförs. Ett trevligt besök i ett museum väl värt att återkomma till vid andra tillfällen.

Kommande verksamhet:

Klubbafton den 29 februari i form av jazzkväll med god mat (troligen inte ärtsoppa), där vår medlem Tommy Nilsson på slagverk och tre mycket duktiga jazzmusiker kommer att göra detta till en minnesvärd kväll.

Lördagen den 2 mars årsmöte i Marinstugan med bland annat byte av ordförande.

Klubbafton den 21 mars med föreläsning av övlt Peter Lidén (från Försvarsstaben). Det kommer givetvis att handla om kriget mellan Ryssland och Ukraina. Vad händer och hur kan det komma att utvecklas efter mer än två års fullskaligt krig. Frågestund avslutar föreläsningen.

Klubbafton den 25 april med föreläsning av chefen för Säpo Väst i Göteborg Bo Renner. Hot och risker i samt främmande verksamhet i vårt närområde. Pågående konflikter kring Ukraina – Ryssland och Israel – Gaza Hamas påverkan på Sverige och vårt närområde. Frågestund avslutar föreläsningen.

Lars-Erik Uhlegård
Ordf. FM Göteborg

Kent Nordström i gång med sin föreläsning om mindre kända händelser i radiorymden under andra världskriget. Vår räddning vid sjukdom hos ordinarie föredragshållare. Bild Ing-Britt Ström FM Gbg

En bild med de trollbundna under Kent Nordströms intressanta framställning. Bild: L-E Uhlegård

Halmstad

Maersk Mannen och Makten

1904 tvingades skepparen Arnold Peter Maersk flytta från Dragör till Svendborg på Fyn. Han tiggde sig till lån och kunde köpa sitt första ångfartyg. 120 år senare är Maersk världens största containerrederi. Däremellan ligger historien hur Maerskdy-nastin skaffade sig en otrolig maktposition i Danmark.

Fram till första världskriget hade Maersk flera fartyg och kunde profitera på exploderande fraktpriser. De byggde ett eget varv i Odense, startade upp i USA, hade tankfartyg 1928 och hade redan 1928 35 fartyg.

9 april 1940 invaderades Danmark som bekant av Tyskland. Dagen innan hade Maersk genom familjekontakter fått en viss information och kunde telegrafera till sina 46 fartygschefer att söka neutral hamn. Så räddades stommen i familjens förmögenhet. Maersk hade betydande andra industrintressen i Danmark och var involverad i export till Tyskland, för vilket familjen blev hårt kritiserade.

Rederiverksamheten blomstrade, men också mycket annat. 1960 fick Maersk betydande koncessioner inom Danmarks gasutvinning i Nordsjön. Under 1970-talet blev Maersk helt dominerande inom dansk detaljhandel genom bl.a. Nettokedjan och Bilka. Gasintressena såldes av 2017 till franska Total och 2014 såldes Netto/Bilka – totalt 90 Mrd SEK. Flygbolaget Maersk Air bildades men avvecklades senare.

Det var containertrafiken som blev Maersk stora intresse med start 1972. Vid den tiden fraktade fartygen 2500 container. Idag över 25 000! Över hela världen finns Maersk container, rederier och hamntressen.

Maersk ville skydda sitt imperium och överförde på 70-talet sina ägarandelar till en stiftelsefond, helt kontrollerad av familjen. Därför kan i praktiken kon-cernen inte övertas. 1982

Ett populärt och intressant föredrag om det danska företaget Maersk framfört av vår medlem Göran Svensson.

Flottans Män i Halmstad ordförande Ulf Ängemo skålar och hälsar den nya medlemmen Malin Tegmyr välkommen.

stod Maersk för en stor skandal – fonderna registrerades i skatteparadiset Liechtenstein. Kritiken blev enorm och man tvingades backa, dock med en uppgörelse med danska staten att bli skattebefriad.

Maersk McKinley Möller dog 2012. Hans dotter Ane fick ett betydande ansvar för stiftelserna. Hon gifte sig med den svenske sjöofficeren Peder Uggla. Deras son Robert Maersk Uggla är nu VD för stiftelsen. Således har en svensk sjöofficerssläkt blivit delansvarig för Maerskimperiet.

Innan Maersk McKinley Möller gick bort byggde han det stora operahuset i Köpenhamn som en gåva till Danmark. En dyr gåva för danska staten som ju står för alla löpande miljardkostnader.

Göran Svensson
Halmstad jan 2024

Ett glatt gäng goa gubbar i byssan leder till att det är god stämning när ärtsppan med tillbehör intages. Fr.v. Bengt Lagerberg, Arne Lind, Dennis Wahlstedt och Mats Leminger.

Samtliga foton: Leif Leihed.

Jönköping

Rapport

God thailändsk mat på Sunny Thai i Karlsborg för sjömännen från Jönköping på musikresan till Fästningskyrkan strax före jul. Här för att lyssna på Marinens Musikkår från Karlskrona. Ett 20 tal medlemmar med respektive njöt både av mat, god samvaro och fin musik av Marinens Musikkår.

Karlstad - Värmland

Rapport

Flottans män Karlstad/Värmland deltog som fanvakt vid en medlems begravning under sensommaren.

Vi har haft två tillfällen under hösten när Försvarsutbildarna besökt oss och hållit föredraget 'Din säkerhet'. En mycket intressant och lärorik utbildning om krisen/kriget kommer.

Måndagskaffet har varit välbesökt och omtyckt. Öppet måndagar 11 00 till 13 00. Har någon vägarna förbi Karlstad någon måndag så är ni välkomna på en fika. Till

och med på annandagen höll vi öppet. En från styrelsen deltog på Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund, SMKR, regionkonferens i Örebro.

Den 26 oktober anordnade vi den årliga oktoberfesten som i år var välbesökt och underhållning stod vår medlem från Kristinehamn Ingemar Elf för. Han ledde allsången med Evert Taubes visor och berättade om den folkkäre Evert Taubes liv och hans tid i flottan. Vi

Ingemar Elf kunnig och underhållande medlem i vår förening.

var runt 35 stycken glada sjömän som deltog.

På Lucia träffades vi och åt skinksmör-gås och gröt och vi har även fått några nya medlemmar under halvåret. Flera pubaftnar är inplanerade framöver där vi ser på hockeymatcher.

Under januari har vi haft kontakter med Försvarsutbildarna Värmland där vi fått flera förslag på föreläsningar och resor framöver. Vi ska även skicka två representeranter från oss på SMKRs representantmöte i april.

Vid pennan: Ordföranden Flottans män Karlstad/Värmland

Till höger: Pubkväll med underhållning av vår medlem Ingemar Elf.

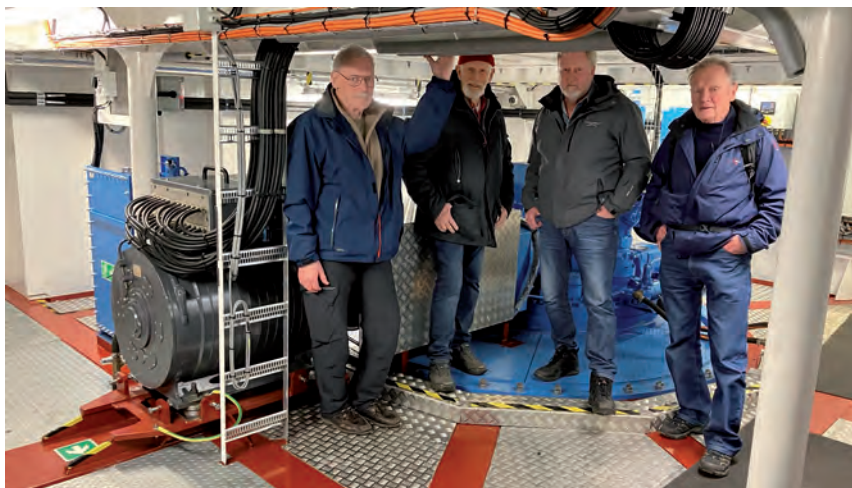
Lysekil

Nu förbereder vi oss inför vårens begivenheter. Planering pågår inför årsmötet 15 mars. Det går som vanligt av stapeln i Lysekils Segelsällskaps trevliga lokal. Föredragshållare är bokad och ärtsoppa med tillbehör är beställd.

Men innan detta ska vi besöka Lokalordförandekonferensen i Stockholm 13 mars. Det blir även deltagande på Riksmötet Stockholm-Tallinn den 5 till 7 maj. Vår Klubblokal, före detta Lotsutkiken ska målas och våra marina objekt ska få sig en välbehövlig översyn när vädret så tillåter. Även denna vår planerar vi att ha pistol-skytte. Det brukar var mycket populärt.

Årets första styrelsemöte ägde rum i Trafikverkets lokaler i Finnsbo vid Gullmarsledens färjeläge.

Eftersom det var inför stundande årsmöte, deltog även valberedningen. Efter mötet var vi inbjudna ombord på färjan Tellus som är en hybridfärja. Fyra Volvo Penta dieslar driver två propellrar och laddar batterier så att den även kan framdrivas elektriskt.

Fyra salta gubbar i maskinrummet på Lysekilsfärjan. Fr.v. Ronny Olsson, Jan-Otto Pettersson, Leif Lysberg och Holger Bernardsson.

Det planeras att dra fram el till en laddstation på Lysekilssidan och då blir den helt elektrisk.

Vi tackar besättningen för en mycket intressant visning. Det hela blev möjligt då chefen för färjelederna i norra Bohuslän även råkar var vår eminente ordförande.

Leif Lysberg

Ängelholm

Ängelholm kvartal ett 2024

Året avslutade vi med ett gemytlig och välbesökt julsamkväm. Kajutan var full av julfrid och trevliga medlemmar med respektive. Om jag inte minns fel vann vår kassör Caj musikquissen.

Vi satsar nu på år 2024. Vårt "aktivitetsblad" är klart och Greger har lagt in aktiviteterna på hemsidan.

Närvaron vid söndagsfrukostarna varierar. Men Uffe kämpar på i byssan.

Vi har redan tagit del av ett intressant föredrag. Fanjunkare Erik Stövring Nielsen besökte oss en söndag i januari och berättade om Röjdykare i vått och torrt. Intressant! En division i Försvarsmakten som även hjälper civilsamhället och polisen.

Tyvärr en relativt liten publik men alla var mycket imponerade och frågorna haglade.

Vi kikar framåt och drömmer om nya upplevelser med föredrag av amiraler samt exklusiva fartygsbesök i vårt närområde. Redan den 7 mars håller vår medlem Peter von Heidenstam ett föredrag om en långresa med HMS Carlskrona. Vi kör med halv fart framåt och kommer under våren att öka till full. Info kommer på hemsidan och via mejlutskick.

Som jag tidigare meddelat, är vår ekonomi någorlunda i balans, men vi, liksom många andra har problem med stigande inflation och ökade kostnader. Alla våra fasta kostnader stiger hela tiden. Styrelsen kommer kontinuerligt att följa upp vår ekonomi. Vi ska försöka undvika att höja medlemsavgiften, men vi ber att alla som tar del av Kajutans förmåner i form av söndagsfrukostar och festarrangemang mangrant gör rätt för sig och gärna lägger en "extra dusör" i spargrisen. Vi har ett banklån som vi funderar mycket över. Lånet togs 2007 och det var nödvändigt. Den styrelse som satt då tog rätt beslut. Lånet togs för att bekosta en stor takrenovering av Kajutan. Hela vinden var angripen av husbock. Räntekostnaden är i dag betungande. Vi har funderat på att byta bank, men tyvärr är inte andra banker särskilt intresserade av en liten förening.

Kanske kan vi hjälpas åt att lindra "vårt lidande". Varje år är det flera medlemmar som betalar in någon eller några hundralappar extra när man betalar årsavgiften. Styrelsen har i år beslutat att dessa extrabetalningar ska gå till att göra en extra amortering på vårt lån. Har du redan betalt in årsavgiften, får du gärna göra en extra inbetalning. Meddela då att det gäller TAKET! Vi tackar för alla bidrag och funderar på någon form av miniatymärkelse till bidragsgivarna.

Till vänster fanjunkare Erik Stövring Nielsen som berättade om Rödtyckare i vått och torrt och avtackas i vår kajuta. Till höger okänd manick, kan någon hjälpa oss att identifiera denna, är det en maskindel eller en vapendetalj??

Vi har även funderingar på att få extrainkomst genom att arrangera en loppis. Men vi säljer inte ut vad som helst ur våra unika samlingar. Under pandemin hade vi tävling via webben på att identifiera våra prylar i Kajutan. En maskin- eller vapendetalj som ingen kunde identifiera ser ni på bild. Är det någon läsare som kan tala om vad det är så vore vi tacksamma.

Info till: angelholm@flottansman.se

Bertil Lundvall

Region Syd

Karlshamn

Flottans Män Karlshamn

Föreningen i Karlshamn är i full gång med måndagsträffar där vi pysslar om vårt fina hus, samt har styrelsemöten och månadsmöten med föreläsningar och middagar. Uthyrningen går bra. Mycket fester, bröllop, dop genomförs i vår fina lokal.

I december hade vi en uppskattad julfest där många av våra medlemmar deltog. Det bjöds på julbord, luciatåg och musikunderhållning. Mötet i januari var mycket intressant, och handlade om pilotlivet i flygvapnet. Överste Johan Elofsson gav en historisk tillbakablick och fram till högteknologin idag. Vi fick också aktuell försvarsupplysning.

Nästa möte kommer en dam som driver bokhandel här i Karlshamn att gästa oss och hon genomför även stadsvandringar och olika föredrag. Hennes föredrag kommer att handla om "Kända och okända kvinnor ur Karlshamns historia". Vi undersöker också möjligheten att få ett föredrag om krisberedskap vilket känns rätt i dessa oroliga tider.

Överste Johan Elofsson berättar om sitt pilotliv och om Flygvapnet.

Uppskattad luciatåg på vår julfest.

I mars genomförs föreningens årsmöte och vi är nu 75 medlemmar.

Vänliga hälsningar

Ordförande Sewe Lindberg

Karlskrona

Rapport från Karlskrona

Ordförande Lars Sager tackar kvällens föredragshållare överste Johan Elofsson.

Medlemsmötet i november blev en verklig fullträff! Då gästades vi av översten i Flygvapnet, Johan Elofsson. Vi fick en beskrivning av hans karriär inom Flygvapnet och de uppdrag han haft och nu har inom Försvarsmakten och i utlandstjänst. Ett 30-tal medlemmar fick ta del av denna intressanta information.

Första advent ställde FM Karlskrona upp med Bo-Inge Andersson och Lennart Håkansson som flaggvakter vid Adventsgudstjänsten i Amiralitetskyrkan. Det är tradition sedan många år och är mycket uppskattat.

Verksamheten för 2023 avslutades med vårt traditionella julsamkväm. Drygt 40 deltagare fick njuta av ett inledande glöggmingel med trevlig samvaro. Ordföranden hälsade alla till bords och ett väl komponerat och välsmakande julbord var framdukat. Till de goda rätterna bjöds på lämpliga drycker, vilka ackompanjerades med lämpliga visor ur ett nyframtagit sånghäfte. Som alltid var stämningen hög och gemytet stort vid våra julgästabud.

I samband med SOU-examen i Amiralitetskyrkan den 14 december delade ordföranden Lars Sager ut bokpris till Emma Larsson och Fredrik de Wachter för "bästa idrottsprestation". Dessutom överlämnades en "prisplatta" till kurschefen att användas i den framtida verksamheten. (Se reportage på annan plats. Red anm.)

Vi kan se tillbaka på ett framgångsrikt verksamhetsår, då vi firat 85-års jubileum och även haft flera intressanta aktiviteter och föredrag. Styrelsen har arbetat med verksamhetsutveckling och aktivt arbetat med medlemsrekrytering hela året, vilket resulterat i ett 10-tal nya medlemmar. Vi har även arbetat med att förbättra vår hemsida i syfte att göra den mera attraktiv och informativ. Uppdateras kontinuerligt med vårt årsprogram och information om våra aktiviteter.

I november fick vi besked från Marinbasen att vårt klubbhus Fylgia ska renoveras under 2024, vilket innebär att vi måste

Flaggvakt vid första advent i Amiralitetskyrkan tillsammans med KA 2 kamratförening.

utrymma klubblokalen med det snaraste. Nedpackning av våra tillhörigheter påbörjades under januari och renoveringen kan börja under februari. Under tiden har vi anvisats tillfälliga lokaler i två andra byggnader på Skönstavig för styrelsemöten och medlemsmöten. Vår förhoppning är att komma tillbaka till Fylgia efter renoveringen.

Medlemsmötet i januari ställdes in. Vi prioriterade nedpackning av våra inventarier för att kunna frigöra lokalerna inför kommande renovering.

Beroende på att våra lokaler kommer att renoveras under 2024 anmodas våra medlemmar att gå in på hemsida, <https://flottansman.se/karlskrona>, för att hitta dagaktuell information.

Eller kontakta någon i styrelsen för att få senaste information. Vi ser fram emot att så många som möjligt kommer till våra aktiviteter.

Stellan Andersson

Malmö

Rapport Malmö nr 1

Till novembermötet 2023 kom det bara tio tappra flottister. Säkert beroende på att den tänkta föredragshållaren inte kunde komma. Vi som var där fick i alla fall en jättegod varm gulaschsoppa med bröd. Det passade perfekt för det hade blivit ganska kallt i Malmö, ca -3 grader. Och sedan pannkakor med sylt och gräddor till kaffet. Vår ordförande Jörgen berättade om vårt bekymmersamma läge i föreningen. Idag är Jörgen både ordförande och kassör och det är en omöjlig uppgift att lösa varför vi måste få fram någon som kan ta över kassörsrollen inför nästa årsmöte. Vi diskuterade också om vi ska boka vår lokal på samma sätt som hittills 2024 eller kanske börja ha möte varannan månad istället. Till

underhållning denna kväll hade vår medlem Thomas Christoffersson tagit med sig en film på DVD som heter "S/S Martha". Det är en dansk komedi från 1967 som handlar om besättningen på ett gammalt handelsfartyg.

På årets sista möte i december åter vi alltid julmat i någon form. Förr om åren, när vi var betydligt fler medlemmar, hade vi riktiga julfester med våra damer. Men numera är vi inte så många kvar, så vi nöjer oss med catering-julmat i vår lokal. Denna gång blev det ett utsökt julbord från restaurangen "Kniv & gaffel". Inget saknades, utom ålen förstås. Innan vi satte oss till bords tog vi ett fint gruppfoto. Kvällens underhållning stod Stefan Leo för. Han hade gjort ett litet föredrag där han spelade ett antal gamla sjömans-julsånger från krigsåren. De var digitaliserade från hans egna stenkakor. Samtidigt visades texterna till dessa gamla fina sånger. Det var "En sjöman bortom spärren", "Jul på havet", "När haven åter blir fria", "Jul i

Nyårsfirande i Willemstad på Curaçao i Västindien, Älvsnabbens långresa 1977–78 för 263 besättningsmedlemmar.

Pågarna på bilden är i övre raden med början från vänster: Jörgen Persson, Kjell Arne Glöck, Ronny Hultman, Anders Garin, Leif Bjurström, Tommy Olsson, Hans-Inge Hellström. Nedre raden är: Göran Hagman, Bruno Lindquist, Hans Lindahl, JB Larsson, Evert Bengtsson, Stefan Leo.

främmande hamn” och ”En sjömansjul på havet”. Och naturligtvis lyssnade vi även på Ulla Billquist hyllning under kriget till oss flottister, ”På tal om kyssar min flotta flottist” och Evert Taubes hyllning till FM, ”Örlogssång”.

Men först fick Stefan förklara lite om bakgrunden till sångernas texter. Det handlade om att tyskarna, efter att de ockuperat både Norge och Danmark, upprättade den s.k. Skagerackspärren mellan norska Kristiansand och Hanstholm på Jylland med ett jättestort och långt minfält. På båda sidor hade de stora slagskeppskanoner som kunde nå ut ca 5,5 km. De hade även bevakningsfartyg för att upprätthålla spärren. Detta gjorde att ca hälften av alla svenska oceangående handelsfartyg inte kunde komma hem på flera år och andra hälften av de oceangående fick bli kvar i våra svenska hamnar. Detta fick till följd att Sverige tvingades förhandla med Tysk-

land för att i alla fall kunna få igenom en del nödvändiga frakter och man startade den s.k. ”Lejdtrafiken” eller ”Göteborgs-trafiken” som gjorde att ca 459 resor kunde göras genom spärren av 79 fartyg. 2019 hade vi besök av Carl-Johan Jargenius från Vikens sjöfartsmuseum som berättade om de tyska s.k. ubåtsnäten som de lade ut i Öresund, Fehmarn Bält och tvärs över finska viken efter krigsutbrottet för att hindra allierade och ryska ubåtar att komma in i Östersjön. Stefan friskade upp våra minnen från Carl-Johans föredrag.

Vi sålde ju bl.a. mycket järnmalm till Tyskland som först skeppades från Narvik ner till de tyska och nederländska hamnarna, men efter krigsutbrottet blev dessa transporter väldigt farliga och utsattes ofta för torpedanfall från både ryska och allierade ubåtar och torpedbestyckade allierade flygplan. När Narviks hamn senare förstördes gick trafiken istället från t.ex.

Luleå ner längs den svenska ostkusten till de tyska hamnarna, både i Östersjön men även till deras Nordsjöhamnar i Bremen och Emden. Hamnen längst bort var Rotterdam i det tyskockuperade Holland. Sverige fick så småningom tillåtelse att gå genom Kielkanalen med dessa transporter. Eftersom dessa transporter var väldigt riskfyllda kallades de för ”Dödsfarten”. Man beräknar att det totalt sänktes ca 270 svenska handelsfartyg, 31 fiskebåtar och att ca 1 370 svenska sjömän omkom under kriget. Många sjömän som inte kunde komma hem under krigsåren tjänstgjorde och omkom även ibland på allierade transporter ute på världshaven. Till sist visade och berättade Stefan från hans och Anders Garins julfirande vid Mayero Island och nyårsfirande i Willemstad på Curaçao i Västindien, när de båda var ute på långresa med Älvsnaven 1977–78. Julbord på däck för 263 flottister i sommarvärme!

Trelleborg

Vid december månadens medlemsmöte hade vi enligt tradition besök av Hans U-båtshasse Carlsson. Dagens föredrag avhandlade u-båtars kommunikation från början och fram till nutid. Från svunna tiders användande av semaforflaggor, senare morselampor och via kortvågsradio och senare ultrakortvågsradio fram till nutid. Som alltid med Hasse informativt och roande, uppskattades även av inbjudna bättre hälfter.

Kvällen avslutades med julmat, menyn komponerad av bysschefen Bengt Grip, ackompanjerad av Kungens skål,

Än en gång därn samt några alster framförda av Maths Witt.

Sonny Spurr
Tf sekreterare

Västervik

Som traditionen bjuder avslutades även vårt verksamhetsår 2023, med en julfest. I år lite annorlunda då vi testade catering. Det blev inga högljudda protester från festdeltagarna, alla åt med god aptit. Till och med "Jansson" blev godkänd! December 2023 bjöd ju dessutom på snö, vilket inte brukar höra till vanligheten här i Västervik.

Den ovanligt kalla och snörika vintern har dessutom medfört att vi för en gång skull haft is på "Vika" (Gamlebyviken). Men det verkar inte ha hindrat vinterbadarna. I Västervik finns ett gäng hurtiga och tuffa tjejer/damer som inte räds att ta ett dopp även om bad-termometern visar på 3° och man får hugga håll i isen för att överhuvudtaget komma i vattnet! "Badare är gladare" är deras fullständiga övertygelse – jag är INTE fullt lika övertygad! Skulle säkert vara halvt ihjälfrusen innan jag ens lyckats doppa stortån i isvaken! Så, nu kan badsugna i Västervik ta sig ett dopp mitt i centrum oavsett årstid och temperatur i vattnet.

Våra klubbaftnar 2024 startade vi med att bjuda in Anders Berg. Anders är född och uppvuxen i Västervik men bor numera i Figeholm. Han är en av grundarna till Figeholms sjöfartsmuseum. Anders har gästats oss även vid en klubbafn 2023. Sommaren 2022 var vi i Figeholm och blev guidade av honom på Figeholms sjö-

fartsmuseum. Anders Berg är en fantastisk berättare och kan i det närmaste liknas vid en "levande uppslagsbok". Han vet i princip allt om hur livet tedde sig för sjömännen ute på havet. Vad livet på land innebar för hustrur och barn, ägarstrukturer och redare, båtbyggarnas arbete osv. Anders Berg har även skrivit och gett ut boken "Figeholms sjöfart" där han beskriver sjöfartens betydelse för orten Figeholm och för Smålandskusten under 1800-talet. Boken kan köpas hos Båtdokgruppen.

Nu ser vi fram mot ett nytt år i vår förening i Västervik och hoppas såklart på nya medlemmar. Vi, liksom övriga föreningar i landet, behöver på-fyllning då ålders-strukturen är stigande. Föreningens ekonomi är förhållandevis god, mycket tack vare stor efterfrågan på att hyra vår klubbstuga till privata fester. En stuga som är i stort behov av omsorg och kärlek, inte minst utvändigt. Vår förhoppning är, att Västerviks kommun som ägare, tillför medel och att vi kan samla frivilliga krafter som utför en del av arbetet.

I skrivande stund har vintern återvänt till Västervik, men förhoppningsvis är det inte så långt kvar innan vi kan sjunga.. "Blåsip-

Anders Berg, en av grundarna till Figeholms sjöfartsmuseum, lyckas verkligen fånga publikens intresse med sin otroliga berättarkonst.

Vår mysiga Marinstuga, med anor från början av 1800-talet, är i behov av lite (mycket?) kärlek och omvårdnad.

pan ute i backarna står, niger och säger att snart är det vår...."

Barbro Bewernick

Växjö

Vi har nu börjat på ett nytt år och hunnit med vårt årsmöte för året 2024.

Årets årsmöte gick av stapeln i Marinstugan med ett trettiotal medlemmar som deltagare. Mötet inleddes med parentation över avlidne medlemmen Kurt Olsson som lämnade in sjösäcken i augusti.

Två ledamöter i styrelsen hade av sagt sig omval nämligen Alf Hedeback och Lennart Friberg som avgick efter lång och trogen tjänst i styrelsen och fick ett stort tack av årsmötet för sin gärning i föreningen. De ersattes som ledamöter av två nya krafter, Siv Andersson och Thomas Wenkel som nu får möjlighet att visa att de kan brassa ett segel på vår skuta. I övrigt blev det omval på samtliga poster, Ove Engkvist fortsätter som ordförande, Mats Friman som kassör, Karin Friman som sekreterare, Leif Carlsson som vice ordförande och Tommy Andersson som ledamot.

När föredragningslistan var genomarbetad kallade klubbmästarna till den sedvanliga skaffningen som bestod av pytt i pannan eller som vi brukade kalla det när det serverades på fredagarna i Flottan "hänt i veckan" givetvis med stekt ägg och röd-

betor och andra nödvändiga tillbehör. Till bords sjöngs naturligtvis några visor under ledning av våra eminenta allsångsledare Thomas Wenkel och Jan Hjortsberg.

I övrigt har det inte hänt så mycket hos oss förutom de sedvanliga tisdagsmötena som såsom alltid har avlöpt i det vanliga gemytet. Vi ser nu fram emot våren då de flestas livsandar brukar vakna, så även våra. Vi hoppas att kunna boka in såväl föreläsningar som studiebesök i vår agenda. Vi startar redan nästa tisdagsmöte då vi kommer anordna en ölprovning för som vill vara med.

Bengt Carlsson

Namnet ”Flottans Män”, igår – idag – i morgon

I ledaren i Nr 2/2023 lyfte förbudsordförande Thomas Engevall upp frågan om namnet ”Flottans Män” är gångbart för framtiden och skrev bland annat ”...detta är ingen enkel fråga och det finns så klart mycket tradition och känslor kopplade till namnet. Därför får det få ta den tid det tar att diskutera igenom frågan lokalt och regionalt för att komma fram till om, och i så fall hur, vi vill agera i namnfrågan.” Uppenbarligen pågår diskussionen och för en tid sedan kom nedanstående debattinlägg från vår medlem Michael Larm, som tillhör lokalföreningen i Norrtälje till redaktionen. Det hann inte att publiceras i Nr 4 men kommer här tillsammans med ett svar från Förbudsordföranden på inlägget.

J ledaren (Flottans Män, Nr 2, 2023) för Thomas Engevall ett resonemang om namnet på vår förening. Det fick mig att höja på ögonbrynen eftersom Thomas antyder en genuskoppling till namnet ”Flottans Män”. Han menar vidare att namnet inte är en enkel fråga, jag har precis motsatt uppfattning.

Föreningen ”Flottans Män” har inget med genus att göra, det relaterar till yrket sjöman och eftersom vi är flera blir det sjömän med föreningsnamnet ”Flottans män”. För det synsättet har vi stöd i lag, förordning samt Försvarsmaktens föreskrifter, interna bestämmelser och handböcker.

I Lag (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar, framgår att: 1 § I denna lag (GSS-lagen) finns särskilda bestämmelser om arbetstagare som är anställda som gruppbefäl, soldater och sjömän i Försvarsmakten. Kontinuerligt tjänstgörande anställda sjömän är militära tjänstemän som är tidsbegränsat anställda med stöd av kollektivavtal eller med stöd GSS-lagen

Sjöman omfattar alltså både genuset Man och Kvinna. Det är enkelt uttryckt en tjej eller kille som arbetar på ett fartyg. Att det heter sjöman och inte sjökvinnna beror på att det förr i tiden bara var män som utbildade sig till sjömän. När nu kvinnor gjort entré i yrket är också de sjömän. Utbildningen till sjömansyrket finns i Flottan samt på olika gymnasieskolor i Sverige. En av dem ligger på Långholmen i Stockholm och heter Sjömansskolan.

Det finns många parallella traditionella mansdominerade yrken där kvinnor gjort entré, utan att några ”genuskramare” försökt vara PK, av fel skäl, genom att försöka ändra namnet. Några exempel:

- En kvinnlig talman är fortfarande talman
- En kvinna i brandkåren är fortfarande brandman
- Är hon fackligt ansluten är det till brandmannaförbundet
- En kvinna vid polisen är fortfarande polisman
- En kvinna vid tullverket är fortfarande tulltjänsteman
- En kvinnlig bankanställd är fortfarande banktjänsteman
- Idrottsföreningen Brommapojkarna har ett kvinnligt fotbollslag

Ja listan kan göras lång.

Det finns också traditionella kvinnodominerade yrken där männen gjort entré utan att det höjts röster för att byta namn. Några exempel:

- En manlig sjuksköterska är sjuksköterska
- En manlig undersköterska är undersköterska
- En manlig tandsköterska är tandsköterska
- En manlig ambulanssjuksköterska är ambulanssjuksköterska

Det innebär, menar jag, att ska vi som Thomas påpekar stödja Flottan på olika sätt ska vi stå bakom regelverken: lag, förordning samt Försvarsmaktens föreskrifter, interna bestämmelser och handböcker. Vilket innebär att vi behåller föreningens namn. Däremot är det tydligt att det finns ett ”utbildningsbehov” om varför vi gör det.

Andra namnförslag

Vid regionmötet (oktober 2023) framförde lokalföreningen Norrtälje att ”Flottans Manskap” kunde vara ett lämpligt namn på föreningen. Det menar jag också går på tvärs mot gällande definitioner. Sjöhistoriska museet (24 augusti 2020) beskriver besättning och befäl på följande sätt: Besättning är alla de människor som arbetar ombord på ett fartyg. De som är chefer ombord kallas befäl, de andra kallas besättning.

I Försvarsmakten talar vi om befäl och manskap. Manskap är en generell beteckning för meniga soldater och sjömän. Således ingår inte våra officerare och specialistofficerare i begreppet manskap. I vissa länders militära styrkor räknas även underbefäl som manskap.

Michael Larm, Medlem i Lokalföreningen Norrtälje

Varför finns ”Flottans Män” och vad och vem är vi bra för?

Jag har när detta nummer av vår tidning kommer ut varit Förbundsordförande i knappt två år. Min uppfattning efter att ha varit runt på anständigt många av lokalföreningarna på besök är att Flottans Män utgör en mycket bra, trevlig och viktig förening som fyller en stor plats för många av våra medlemmar, såväl de som är medlemmar nu som de som kan komma att bli medlemmar i framtiden. Det hela sammanfattas tämligen väl i våra stadgar där det bland annat står att vi ska:

”Verka för gemenskap och sammanhållning inom flottan/marinen, främja kamratskapet mellan dem som tjänstgjort och tjänstgör vid flottan/marinen, vårda flottans/marinens traditioner, inom FLOTTANS MÄN och genom samhällskontakter i övrigt sprida upplysning om marinens uppgifter, verksamhet och utveckling”

Vi är dock inte utan utmaningar inför framtiden. Vi har ett högt åldersläge. Många föreningar kämpar med vikande medlemssiffror och jag har haft ett antal pep-talks under året med lokalföreningar som kämpar för sin överlevnad där verksamheten vilar på en eller två eldsjälar. Några föreningar lyckas väl med rekrytering men inte utan stora ansträngningar. Ekonomin på riksnivå är synnerligen ansträngd och vi ser i år en betydande risk för att det ekonomiska stödet från Försvarsmakten kan komma att svikta även om vi inte gett upp än (se ledaren). Nyckeln till överlevnad är att vi kan ha en tillräckligt intressant och givande verksamhet så att vi över tid kan locka nya medlemmar, kvinnor som män, personer ur hela marinen (flottan och amf) samt intresserat sjöfolk i övrigt till vår verksamhet.

I skenet av det blir vårt namn allt viktigare över tiden. Jag har sedan ledaren skrevs för snart ett år sedan blivit helt övertygad om att vi kommer att behöva skifta namn om vi ska ha en framtid som förening som faktiskt är till för hela marinen. Ur det perspektivet har jag samma grundinställning som Michael Larm – frågan är rätt lätt egentligen – även om vi hamnar i två totalt olika slutsatser om vad som behöver göras.

Jag delar till stora Michaels argumentation när det gäller yrkestitlar, såväl på sjöman, brandman, sjuksköterska mm, även om Michael inte tar upp att många begrepp även ändrats såsom ”talesman” till ”talesperson” etc. Hurvida Flottans Män har en genuskoppling eller inte kan man diskutera – men vad språkforskare kan tvista om reduceras ändå ner till hur den inivid som kan vara intresserad av vår verksamhet tolkar namnet. Här kan jag garantera, efter att ha talat med många kvinnor som är såväl officerare som sjömän, att namnet tolkas just som män och att det inte är aktuellt att gå med i en sådan förening med det namnet – vare sig nu eller senare. Likartade erfarenheter hörs från de som deltagit i olika förbandsavslutningar där vi delar ut premier och annat. De kadetter som får dem är så klart glada och stolta men det går inte att undvika att det kommer en hel del frågor och kommentarer – inte bara från kvinnorna utan även från deras manliga kollegor. Vi behöver inte skämmas för de vi är – men den typen av kommentarer från dagens sjömän, amfibiesoldater, unga officerare och specialistofficerare gör att man behöver tänka till. Vid annonsförsäljning som jag och redaktören försökt vidga något så är det också en stående kommentar från de potentiella annonsörerna – Är det bara män som kan vara med i er förening (med det underförstådda – då vill vi nog inte annonsera)? Argumentet att ”-det heter ju sjömän” biter föga på alla de kvinnor som män som sitter i beslutande positioner inom informations- och pr-funktionerna på företagen.

Min slutsats är klar – vi behöver ändra vårt namn till något som är mer inkluderande än det namn vi har idag och som kan locka tänkbara medlemmar snarare än att skrämja bort dem. Till vad – kan man då fråga sig. Ja, den frågan kommer att tas upp på kommande lokalföreningskonferenser under våren samt på riksårsmötet i maj. På de mötena kommer vi så klart att diskutera grundfrågan om vi ska byta namn. Kommer vi fram till att det ska göras eller provas så behöver vi också komma fram till i vilken takt beslutsprocessen ska gå. Men ska det göras finns det ingen anledning att vänta längre än nödvändigt (stadgarna styr).

Avslutningsvis – frågan har noll och inget att göra med att vara PK (politiskt korrekt) eller att vara någon slags genuskramare. Vad som däremot kan kramas är den verksamhet vi har och står för och att den ges förutsättningar att leva vidare även i morgon.

Thomas Engevall
Förbundsordförande

Födelsedagar

Vi hyllar

90 år

Carl Erik Rydberg 1934-04-05 HALMSTAD
Daniel Karlsson 1934-05-07 MÖLNDAL
Birger Holgersson 1934-05-16 NORRKÖPING
Sven Persson 1934-05-20 GUSTAVSBERG
Frank Modin 1934-05-23 TÄBY
Bo Tak 1934-05-24 VÄSTRA FRÖLUNDA
Sven Lind 1934-06-10-KARLSHAMN
Gunnar Johansson 1934-06-23 KARLSHAMN

85 År

Ingemar Åström 1939-04-02 NORRKÖPING
Birgitta Agneus 1939-04-06 KARLSKRONA
Jean Tengvall 1939-04-08 ÄNGELHOLM
Björn Eklöf 1939-04-12 LÄRBRO
Eiler Danielsson 1939-04-12 VARBERG
Jan Wanhov 1939-04-18 VÄSTRÄ FRÖLUNDA
Nils Erik Anderson 1939-04-23 GÅLÖ
Göran Hagman 1939-04-26 KÄVLINGE
Rune Wallin 1939-04-26 RÖDEBY
Hartmut Däumichen 1939-04-30 VÄSTERÅS
Håkan Emanuelsson 1939-05-01 HALMSTAD
Bertil Malmfors 1939-05-01 LINDOME
Stig Karlén 1939-05-04 JÖNKÖPING
Tord Börjesson 1939-05-12 NYNÄSHAMN
Stig Helgesson 1939-05-24 VÄSTERVIK
Lars Hök 1939-05-26 VÄSTRA FRÖLUNDA
Sven Åke Persson 1939-06-02 VÄSTERHANINGE
Åke Kimell 1939-06-06 VISBY
Bernt Viksten 1939-06-11 ARBOGA
Filip Wedin 1939-06-19 ÅSEDA
Karl-Gustav O. Ekström 1939-06-29 KARLSKRONA

80 År

Per-Owe Andersson 1944-04-05 VÄSTERÅS
Viveca Lärn 1944-04-06 GÖTEBORG
Rolf Ahlström 1944-04-07 STOCKHOLM
Anders Bengtsson 1944-04-08 SÖDERTÄLJE
Björn Asplund 1944-04-12 SÖDERTÄLJE
Enzio Pettersson 1944-04-12 GLUMSLÖV
Kenneth Magnusson 1944-04-17 NORRKÖPING
Bo Ivarsson 1944-04-19 LAMMHULT
Christer Wijnbladh 1944-04-19 NACKA
Hans Lindqvist 1944-04-20 DEJE
Per-Erik Thorbjörnsson 1944-04-23 HALMSTAD
Jan-Erik Jansson 1944-04-24 GRÄDDÖ
Nilas Nilsson 1944-04-28 VIKBOLANDET
Berndt Berntsson 1944-04-30 KARLSKRONA
Leif Andersson 1944-04-30 VÄSTRA FRÖLUNDA
Leif Jonsson 1944-05-02 UPPLANDS VÄSBY
Birger F. Sörensson 1944-05-04 DROTNINGSKÄR
Åke Svensson 1944-05-07 HALMSTAD
Christer Carlen 1944-05-08 HALMSTAD
Anders Carell 1944-05-12 HALMSTAD
Hans Carlsson 1944-05-12 MALMÖ
Bernt Clevinge 1944-05-14 BRANDBERGEN
Bertil Svahn 1944-05-14 BUA
Jan Hallström 1944-05-16 JÖNKÖPING
Kurt Norbert Böhme 1944-05-16 ERINGSBODA
Lars Melander 1944-05-17 TRELLEBORG

Åke Ohnback 1944-05-18 GULLABO
Lars W Grönberg 1944-05-21 VISBY
Carl-Eric Ericsson 1944-05-26 STOCKHOLM
Claes Rossby 1944-05-26 GÖTEBORG
Nils-Erik Israel 1944-05-26 ONSALA
Paul Rosén 1944-05-29 KALMAR
Gert Olsson 1944-05-30 KARLSKRONA
Mats Eriksson 1944-05-30 KARLSTAD
Viveca Feldt 1944-06-02 NYNÄSHAMN
Håkan Beckius 1944-06-06 OXELÖSUND
Björn Hagbäcker 1944-06-09 VÄSTERVIK
Claes Nerhagen 1944-06-09 VEJBYSTRAND
Anders Sigrén 1944-06-10 TYRESÖ
Ingmar Mårtensson 1944-06-10 ÅHUS
Lars Wallen 1944-06-12 STOCKHOLM
Yngve Nilsson 1944-06-12 GRÄDDÖ
Johan Fredriksson 1944-06-13 TREKANTEN
Rune Bengtsson 1944-06-16 STOCKHOLM
Leif Olsson 1944-06-19 SALTSJÖ-BOO

75 År

Anders Persson 1949-04-01 ÅHUS
Kenneth Hansen 1949-04-01 LYSEKIL
Gunnar Engstrand 1949-04-02 HÄRNÖSAND
Hans Landberg 1949-04-02 NORRTÄLJE
Jens Antonsson 1949-04-02 LYSEKIL
Martin Eklund 1949-04-02 SÖRÅKER
Lars Ingelmark 1949-04-14 HALMSTAD
Claes Grönberg 1949-04-15 VENDELSÖ
Jan Eriksson 1949-04-17 NORRKÖPING
Anders Wingren 1949-04-20 HALDEN
Krister Joelsson 1949-04-21 KARLSKRONA
Håkan Nilsson 1949-04-23 GOTLANDS TOFTA
Lars Svensson 1949-04-24 LYSEKIL
Ingvar Käll 1949-05-05 HALMSTAD
Kjell-Åke Nilsson 1949-05-08 GÖTEBORG
Marita Wöldern 1949-05-10 VISBY
Sven Sundqvist 1949-05-16 ALNÖ
Björn Guding 1949-05-17 VÄSTERVIK
Ulf Jansson 1949-05-17 PARTILLE
Bernt Olof Karlsson 1949-05-26 SKOGHALL
Terry Plöderl 1949-06-08 VÄSTRA FRÖLUNDA
Christe Wallin 1949-06-21 VISBY
Bosse Oskarsson 1949-06-23 VARBERG
Börje Ahlberg 1949-06-24 VEJBYSTRAND

70 År

Ulf Ögren 1954-04-08 HÄRNÖSAND
Olaf Andersén 1954-04-10 STOCKHOLM
Per Flodin 1954-04-11 ÄLVSJÖ
Reet Frid 1954-04-11 TÄBY
Jan-Olof Larsson 1954-04-11 SKARA
Jan-Erik Winbom 1954-04-20 KARLSRONA
Sverker Edström 1954-05-01 VÄSTERVIK
Jan Krister Ritzén 1954-05-04 SUNDBYBERG
Elon Löfqvist 1954-05-13 HÄRNÖSAND
Michael Rapp 1954-05-18 HALMSTAD
Stefan Nordgren 1954-05-18 FÄRGELANDA
Johan Eriksson 1954-05-24 FÄRJESTADEN
Ola Mellqvist 1954-05-25 LYCKEBY

Bengt Jillram 1954-05-28 LYSEKIL
Leif Berglund 1954-05-28 NÄSSJÖ
Christoffer Toll 1954-05-31 LIDINGÖ
Roger Lennehed 1954-06-06 BÅLSTA
Morgan Ask 1954-06-14 LYSEKIL
Roland Forshufvud 1954-06-15 SÄRÖ
Anders Kindmo 1954-06-22 TRELLEBORG

65 År

Annelie Sandgren 1959-04-02 ALVESTA
Anders Wirén 1959-04-05 OSKARSHAMN
Annette Carlsson 1959-04-06 SÖDERTÄLJE
Jeff Olausson 1959-04-12 LYSEKIL
Sven-Åke Lindberg 1959-04-14 TYRESÖ
Maths Witt 1959-04-21 TRELLEBORG
Mikael Gunnarsson 1959-04-26 VÄSTERVIK
Magnus Alexandersson 1959-05-02 LYSEKIL
Tony Almsätter 1959-05-09 GÖTEBORG
Eva-Maria Hay 1959-05-20 VARBERG
Anders Olofsson 1959-05-24 KARLSKRONA
Anders Bäckelin 1959-05-25 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tomas Blomdahl 1959-06-04 JÄMJÖ

60 År

Jan Lundin 1964-04-22 SALT SJÖ-DUVNÄS
Mikael Andersson 1964-04-29 ÅHUS
Ulf Juliusson 1964-05-05 HUDDINGE
Lotta Ljungberg 1964-05-29 ING MARSÖ
Helena Elofsson 1964-06-08 GÄRDS KÖPINGE
Mats Åstrand 1964-06-22 BACKARYD
Hans Eric Forsdahl 1964-06-27 VÄSTRA FRÖLUNDA

50 År

Annica Segerström 1974-05-17 KNIVSTA
Per Jansson 1974-06-10 SALT SJÖ-BOO

40 År

Robert Johansson 1984-05-31 SUNDSVALL
Melanie Berglund 1994-06-25 VÄSTERHANINGE

Nya medlemmar

Vi hälsar följande 84 (!) medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Göteborg Olof Abrahamsson Gunnar Andersson Sture Andersson Anders Arnholm Greger Arturén Petter Back Martin Bergelind Tommy Blom Lars Brandel Pierre Cellén Thore Cullberg Leif Dahl Kjell Dahlin Mikael Darius Ingvar Djurberg Jimmy Edvardsson Erik Einarsson Hans Elmqvist Roland Forshufvud Peter Hallengren Paul Hedren Gösta Hultström Mikael Hägg Jan Jansson	Reidar Jenssen Martin Jonsson Per Karlsson Kent Kjelltoft Gustav Mellstig Peter Olow Stefan Olsson Terry Plöderl Uno Puhasmägi Rolf Stade Sten Standar Björn Sundqvist Mikael Sundwall Fredrik Svensson Pål Svensson Mikael Sörensson Anders Wigart Peter Zakrisson Halmstad Jan-Olof (Olle) Jönsson Joakim Lavesson Peter Svensson Eva Lotta Swahn Malin Tegmar	Haninge Jorma Ahonen Lars Malmlöf Magnus Sjölund Jönköping Johan Thor Kalmarsund Lars Elmborg Jennie Folkesson Magnus Jonsson Thomas Norman Per Styrlin Stefan Östrand Karlskrona Kenneth Jönsson Torbjörn Jönsson Hans Tornerhjelm Lysekil Curt Borgenstam Stefan Johansson Mikael Magnusson Lars-Inge Nordvall Rolf Olsson Malmö Per Hambert Torbjörn Uggla	Norrköping Thomas Tillenius Norrtälje Thure Rönqvist Nynäshamn Kent Gustavsson Inger Jansson Alf Rudenå Stockholm Mikael Gustafsson Tomas Jansson Per Levin Olov Lindström Carl Åke Nilsson Bengt Wolfgang Pauli Bengt Rygge Södertälje Helene Sjöblom Västervik Irene Johansson Åke Josefsson Västerås Ragnar Johansson Ängelholm Karin Bengtsson
---	--	--	--

Avlidna kamrater

Claes Ahlbo, MARIESTAD

Född den 9 april 1943 Avliden den 2 oktober 2023

Arne Askeroth, LYCKEBY

Född den 7 augusti 1937 Avliden den 11 januari 2024

Gösta Elvinder, VISBY

Född den 5 april 1924 Avliden den 2 januari 2024

Lars Engvall, HANINGE

Född den 3 juni 1943 Avliden den 22 februari 2024

Torsten Jansson, ENKÖPING

Född den 30 december 1932 Avliden den 12 oktober 2023

Bengt Juthberg, SALA

Född den 14 april 1960 Avliden den 11 januari 2024

Lars Karlsson, BANDHAGEN

Född den 20 maj 1927 Avliden den 11 februari 2024

Rune Klingborn, ÅKERSBERGA

Född den 22 november 1932 Avliden den 3 februari 2024

Erik Kylengren, STOCKHOLM

Född den 5 maj 1939 Avliden den 24 december 2023

Björn Lindell, RAMNÄS

Född den 7 april 1934 Avliden den 22 juni 2023

Nils Müntzing, BANKERYD

Född den 7 oktober 1929 Avliden den 26 januari 2024

Percy Alrik Petersson, VÄSTRA FRÖLUNDA

Född den 20 april 1940 Avliden den 3 januari 2024

Ragnar Pettersson, LYSEKIL

Född den 14 september 1929 Avliden den 11 december 2023

Ebbe Rocén, VÄSTERVIK

Född den 23 april 1937 Avliden den 3 februari 2024

Sven-Gösta Swärd, UDDEVALLA

Född den 11 mars 1945 Avliden den 18 december 2023

Lars-Göran Söderström, FRIDLEVSTAD

Född den 14 juli 1944 Avliden den 3 december 2023

Gerhard Wigand, HALMSTAD

Född den 26 juli 1929 Avliden den 5 februari 2023

Lars Öhman, HÄRNÖSAND

Född den 26 oktober 1940 Avliden den 24 januari 2024

**Hedra våra avlidna kamraters minne med en gåva till Flottans Män.
Pg 5 88 19-4.**

Efter Din betalning sänder FM kansli blanketten till de sörjande.

Kontaktpersoner i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordförande	Thomas Engevall	070-588 75 89	Junibacken 9	135 54	TYRESÖ	thomas.engevall@flottansman.se
Vice förb.ordf	Göran Löfgren	070-495 80 14	Saltö Torg 2 B lgh 1303	371 37	KARLSKRONA	goran.lofgren1@gmail.com
Sekreterare	Krister Hansén	070-381 03 12	Ripstigen 4	170 74	SOLNA	kristerh@flottansman.se
Kanslichef	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennartbresell8@gmail.com
Medlemsregister	Krister Hansén	070-381 03 12	Ripstigen 4	170 74	SOLNA	kristerh@flottansman.se
Infoansvarig	Bo Schagerberg	070-521 44 39	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbansvarig	Krister Hansén	070-381 03 12	Ripstigen 4	170 74	SOLNA	kristerh@flottansman.se
Kansli	Flottans Män	076-7786870	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: Cawe Johansson

Härnösand	Roger Karlström	073-410 24 55	Brunnhusgatan 14B lgh 1002	871 33	HÄRNÖSAND	roger.karlstrom@telia.com
Sundsvall	Cawe Johansson	070-659 54 65	Backvägen 6	861 38	BERGEFORSSEN	cawejohansson3@gmail.com sundsvall@flottansman.se

Region Mitt

Representant i förbundsstyrelsen: Krister Hansén.

Gotland	Lars Ellebring	070-835 78 73	Furugatan 54	621 44	VISBY	gotland@flottansman.se
Föreningslokal:	Marinstugan Gotlandsresor/Scandic Visby, Färjeleden 3,			621 58	VISBY	
Haninge	Lars Larsson	079-334 18 98	Kullerstensvägen 63	137 61	JORDBRO	haninge@flottansman.se
Norrköping	Ove Kumlov	073-156 10 35	Tallvägen 10	616 34	ÅBY	kumlov49@outlook.com
Föreningslokal:	Marinlokalen	073-156 10 35	Lansengatan 38	602 09	NORRKÖPING.	norrkoping@flottansman.se
Norrköping	Olle Jansson	070-587 03 44	Kristoffers väg 1	760 15	GRÄDDÖ	olle-jansson@live.se
Föreningslokal:	FOS-huset		Regementsgatan 22		NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Kjell Johansen	070-641 35 53	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN	kjelljohansen756@gmail.com
Stockholm	Örjan Sterner	070-627 53 97	Marknadsvägen 179	183 78	TÄBY	orjansterner77@gmail.com
Kansli	Flottans Män	072-363 855 4	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	sthlm@flottansman.se
Södertälje	Bo Luthin	070-315 26 46	Soldatsvägen 13	151 68	SÖDERTÄLJE	luthin67@gmail.com
Föreningslokal:	Notholmen		Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning),
Västerås	Antonio Grimaldi	070-532 02 40	Plåtverksgatan 132	724 49	VÄSTERÅS	antonio.carlo.grimaldi@gmail.com
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	vasteras@flottansman.se

Region Syd

Representant i förbundsstyrelsen: Göran Löfgren

Kalmarsund	Roland Stengård	070-811 81 02	Solit	579 71	RUDA	roland.lm@Stengard.se
Karlshamn	Sewe Lindberg	070-625 60 92	Ronnebyvägen 260	374 30	KARLSHAMN	sewe@sewe.se
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Lars Saager	0702-815096	Varvsvägen 23	372 97	RONNEBY	lars.saager@telia.com
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	0765-10 04 72	Byastensvägen 10	291 77	GÅRDS KÖPINGE	navymanelof@gmail.com
Malmö	Jörgen Persson	070-258 80 02	Vångvägen 9	241 32	ESLÖV	momek556@gmail.com
Trelleborg	Maths Witt	073-418 86 25	St Gertrudsväg 30	231 53	TRELLEBORG	maths.witt@saabgroup.com
Västervik	Åke Revelj	079-341 14 26	Hornsvägen 15 M	593 54	VÄSTERVIK	akerevelj@hotmail.com
Växjö	Ove Engkvist	073-351 48 15	Lobelavägen 7	352 51	VÄXJÖ	vaxjo@flottansman.se

Region Väst

Representant i förbundsstyrelsen: Lars-Erik Uhlegård.

Göteborg	Lars-Erik Uhlegård	0723-97 21 86	Broslettsgatan 25	431 31	MÖLNDAL	lars-erik@uhlegard.se
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	VFRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Ulf Ångemo	070-350 09 14	Södra vägen 37	302 90	HALMSTAD	ulf.angemo@hotmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	076-880 70 53	Dragvägen	302 90	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Jönköping	Stig Karlén	070-530 91 51	Fortunagatan 44	553 23	JÖNKÖPING	Stigkarlen.sk@gmail.com
Karlstad-Värmland	Göran Olsson	070-415 02 76	Nordsjötorp Backarna	669 92	DEJE	golsson@kommunensbesta.se
Lysekil	Mattias Bergsten	070-535 27 94	Valbogatan 72	453 34	LYSEKIL	lysekil@flottansman.se
Varberg	Jan Steinbach	070-632 24 46	Göthriks väg 8	432 98	GRIMETON	varberg@flottansman.se
Föreningslokal:	Gamla Tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 43	VARBERG.	
Ängelholm	Bertil Lundvall	070-257 23 66	Sven Brocks gata 4A	262 64	ÄNGELHOLM	b.lundvall@gmail.com
Föreningslokal:	Flottans Män	0768-49 48 61.	Östergatan 89	262 33	ÄNGELHOLM.	angelholm@flottansman.se

